

Ranolder János Római Katolikus Általános Iskola és Óvoda Kiskastély Óvodája
8360 Keszthely,
Lovassy Sándor utca 2.

OM: 200434

tel: 83/555-850
e-mail: kiskastelyovoda@gmail.com

*„A gyermekek úgy érznek,
ítélnek és cselekednek,
miként azt azoktól látják,
akiket szeretnek és becsülnek.”*

*/Dr. Wlassics Gyula
vallási és
közoktatási miniszter,
1896./*

RANOLDER KISKASTÉLY KATOLIKUS ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Készítette: Kiskastély Óvoda nevelőtestülete, Kovács Erika óvodavezető

2024. szeptember 1-től visszavonásig

<p>Intézmény OM - azonosítója:200434</p>	<p>Készítette: ..... óvodavezető <i>aláírás</i></p>
<p>Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások:</p>	
<p>.../2024. (...) határozatszámom elfogadta: ..... <i>nevelőtestület nevében névaláírás</i> .... <i>szakalkalmazottak nevében névaláírás</i></p>	<p>Véleménynyilvánítók: ..... Szülői Szervezet nevében névaláírás</p>
<p>.../2024. (...) határozatszámom jóváhagyta: ..... óvodavezető Ph.</p>	
<p>Egyetértését kinyilvánító: ..... <i>fenntartó nevében névaláírás</i></p>	
<p>Hatályos: a kihirdetés napjától 2024.</p>	
<p>A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható: www.</p>	
<p>Verziószám: 1.</p>	
<p>Iktatószám:</p>	

Ranolder János Római Katolikus Általános Iskola és Óvoda Kiskastély Óvodája

8360 Keszthely,
Lovassy Sándor utca 2.

OM: 200434

tel: 83/555-850

e-mail: kiskastelyovoda@gmail.com

Tartalomjegyzék

1.	Pedagógiai program törvényi háttere	5
1.1.	Óvodánk alapfeladatai	7
1.2.	Bevezetés	8
1.3.	Óvodánkról	9
1.4.	Küldetésnyilatkozatunk	10
2.	Gyermekkép, óvodakép, jövőkép	11
2.1.	Gyermekkép	11
2.2.	Óvodakép	11
2.3.	Pedagógusképünk	13
2.4.	Jövőkép	13
3.	Óvodai élet megszervezésének elvei	14
3.1.	Személyi feltételek	14
3.2.	Tárgyi feltételek	15
3.3.	Óvodai nevelés tervezése, dokumentációja	17
4.	Óvodai élet megszervezése	19
4.1.	Heti rend	19
	A külső világ tevékeny megismerése.	20
	Környezetünk mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyai	20
4.2.	Napirend	20
5.	Óvodai nevelés általános feladata	22
5.1.	Katolikus óvoda nevelési feladatai	22
5.2.	Egészséges életmód alakítása	23
5.2.1.	Táplálkozás	24
5.2.2.	Testápolás	25
5.2.3.	Öltözködés	25
5.2.4.	Mozgás	26
5.2.5.	Pihenés	26
5.2.6.	Egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, baleset megelőzés	27
5.3.	Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	28
5.4.	Ünnepeink hagyományaink	30
5.5.	Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	32
6.	Az óvodai élet tevékenység formái és az óvodapedagógus feladatai	34
6.1.	Hitre nevelés	34
6.2.	Játék	36

6.3.	Munka	40
6.4.	A tevékenységekben megvalósuló tanulás	42
6.4.1.	A külső világ tevékeny megismerése	45
6.4.2.	Környezetünk mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyai	48
6.4.3.	Verselés, mesélés	50
6.4.4.	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	53
6.4.5.	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	55
6.4.6.	Mozgás	57
7.	Az óvoda kapcsolatai	62
7.1.	Az óvoda kapcsolatrendszere	62
7.1.1.	Az óvoda és a család együttműködése	62
7.2.	Kapcsolat a társintézményekkel	66
7.2.1.	Az óvoda és a bölcsőde kapcsolata	66
7.2.2.	Fenntartóval való kapcsolat	67
7.2.3.	Egyházközséggel	67
7.2.4.	Más óvodákkal	67
7.2.5.	Más szervekkel	68
7.2.6.	További partnereink, akik segítik az Óvodát céljai elérésében	68
8.	Gyermekek egyéni képességeinek mérése	69
8.1.	A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció	69
9.	Kiemelt figyelmet, kiemelt bánásmódot igénylő gyermekek integrált nevelése	71
9.1.	8.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek	71
9.2.	Hátrányos halmozottan hátrányos gyermek	74
9.3.	Gyermekvédelmi feladatok	74
10.	Esélyegyenlőségi program	77
11.	A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	78
12.	Érvényességi nyilatkozat	81
	Záró rendelkezések	82
	Felhasznált irodalom	83

1. Pedagógiai program törvényi háttere

Jogsabályok, rendeletek

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a nevelési-oktatási intézmények névhasználatáról
- 2. melléklet 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelethez
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 363/2012.(XII.17.) Kormányrendelet az óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról
- Ranolder János Római Katolikus Általános Iskola és Óvoda Kiskastély Óvodája Alapító okirata
- 1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 48/2012.(XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételiről
- 15/1998.(IV.30) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó Gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- Az 1/1998 OM rendelet 7.sz. melléklete: Jegyzék a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről
- 32/2012.(X.8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 326/2013.(VII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- Egyházi törvénykönyv (Codex Iuris Canonici)
- II. Vatikáni Zsinat dokumentumai
- 2013. évi CCXLV. törvény egyes törvényeknek a gyermekek védelme érdekében történő módosításáról
- 229/2012.(VIII:28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 277/1997.(XII:22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 137/2018.(VII.25.) Kormányrendelet 137/2018.(VII:25.) Korm. rendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012.(XII:17.) Korm. rendelet módosításáról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályáról
- 121/2013.(IV.26.) Korm. rendelet az Oktatási Hivatalról
- Oktatási Hivatal: Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez

- Kiegészítése az Oktatási Hivatal által kidolgozott Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez felhasználói dokumentáció értelmezéséhez
- Oktatási Hivatal: Országos tanfelügyelet. Kézikönyv
- Tanfelügyeleti és önértékelési kézikönyv

Ranolder János Római Katolikus Általános Iskola és Óvoda Kiskastély Óvodája
8360 Keszthely,
Lovassy Sándor utca 2.

OM: 200434

tel: 83/555-850
e-mail: kiskastelyovoda@gmail.com

1.1. Óvodánk alapfeladatai

Működési engedély iktatószáma: ZA/040/586-23/2024.

Elfogadó határozat kelte: 2024.08.29.

Székhelyintézmény működésének kezdete: 2024.09.01.

Az intézmény neve, székhelye:

Ranolder János Katolikus Általános
Iskola és Óvoda Kiskastély Óvodája
8360 Keszthely, Lovassy utca 2.

Az intézmény alapítójának, fenntartójának neve:

Veszprémi Érsekség

Működtetőjének és székhelye:

Veszprémi Főegyházmegye

8200 Veszprém, Vár utca 16.

Intézmény csoportok száma: 4 csoport

Oktatási rendje: nappali

Intézmény maximális létszáma: 100 fő, legfeljebb 8 fő sajátos nevelési igényű

Intézmény típusa: óvoda

Szakágazati megnevezése: óvodai nevelés

OM azonosító:200434

Telefonszáma: 83/555-850

E-mail elérhetősége:kiskastelyovoda@gmail.com

1.2. Bevezetés

*„Jézus tanítványa voltam, gyermekekhez lehajoltam.
A szívemhez fölemeltem, szeretetre így neveltem.”
(Benedek Elek)*

A Ranolder Kiskastély Katolikus Óvoda nevelési koncepciója az Óvodai nevelés országos alapprogramjával összhangban a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége az óvoda a családi neveléssel együtt megalapozza a gyermek személyiségének és képességeinek fejlődését és felkészíti a gyermekeket az iskolai életre.

Óvodánkban a 3-7 éves gyermekek keresztény óvodai nevelésére-oktatására nyílik lehetőség.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön. Az óvodás gyermeket, mint fejlődő személyiséget szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg. Sok gyermek első vallásos ismereteit katolikus óvodánkban szerezhethi.

Óvodai nevelésünk alapja, a keresztény hitre való nevelés, a magyarságtudat erősítése a hagyományápolás tisztelete.

Az óvodás gyermekek az őket körülvevő felnőttek – óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítők – segítségével tapasztalják meg Isten szeretetét.

Óvodánk nevelőtestülete mindezek ismeretében készítette el pedagógiai programját.

1.3. Óvodánkról

*„A gyermek az öröm, a reménység.
Gyenge testében van valami virági, ártatlan lelkében
valami égi, egész kedves valója olyan nekünk,
mint a tavaszi vetés: ígéret és gyönyörűség.”
(Gárdonyi Géza)*

Keszthelyen műemléki védetség alatt álló, évtizedek óta üresen, kihasználatlan és rossz állapotban lévő, Vásártéren található „Kiskastély” felújításával és bővítésével valósult meg az új Kiskastély Római Katolikus Óvoda.

Az Óvoda a Veszprémi Érsekség fenntartásában lévő Ranolder János Római Katolikus Általános Iskola intézményének része. Mind a keszthelyi, mind a környéken élő családok számára magas színvonalú, gyermek-és értékközpontú modern, katolikus óvodaintézmény jött létre.

A „Kiskastély” épületében a nevelőtestületi és titkársági irodák, a foglalkoztatók, a tornaszoba és a sószoza került elhelyezésre.

Az új 4 csoportos óvoda csoportszobái a „Kiskastély” épületéhez kapcsolódó, újonnan megépítésre kerülő északi és déli szárnyban kerültek elhelyezésre. Az óvoda központi épülete és az új épületrészben helyet kapó csoportszobák közvetlen kertkapcsolattal rendelkeznek, kedvező tájolással és racionalizált kialakítással.

A katolikus szellemiség erősítésére kápolna terület kialakításra. 21. századi elvárásoknak megfelelő eszközrendszer, tárgyi feltételek, állnak rendelkezésre.

Az óvoda nevelőtestülete: összetartó, egymást becsülő, szerető, nagyszerű szakmaiságú, innovatív, jövőben hosszútávon gondolkodó pedagógusokból, dajkákból, pedagógiai asszisztensből és technikai dolgozókból álló kollektíva.

“Sokszor elhangzik a kérdés ma is, és egyéb alkalmakkor is, amikor oktatási intézményeket fenntartóként veszünk át, működtetünk vagy megújítunk, hogy miben több, miben különbözik az egyházi oktatási intézmény. Mindenki a legjobbat szeretné adni. Amit mi fel tudunk kínálni a szakmaiság és az, hogy Jézus Krisztusban akarjuk szemlélni az embert és önmagunkat és a gyermekeinket is. Hisszük, hogy Jézus Krisztus számunkra lehetőséget teremt, reményt ad számunkra...” (Dr. Udvardy György érsek)

1.4. Küldetésnyilatkozatunk

Óvodai nevelésünk célja az óvodás gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése, személyiségük kibontakoztatása, a keresztény értékrend megismertetése, hátrányok csökkentése, az egyéni sajátosságok figyelembevétele.

Óvodánkat szerető, családias, derűs légkör jellemzi. Óvodai munkánk során a család szeretetteljes nevelését speciális módon egészítjük ki. Megteremtjük a szükséges feltételeket a gyermekek ismereteinek gyarapítására, kíváncsiságuknak kielégítésére, tudásvágyuk gyarapítására.

Óvodánkban értékként jelenik meg a szeretet, a hit, mindezt családias légkörben, a szülőkkel szorosán együttműködve.

Nevelési feladataink az egészséges életmód alakítása; az érzelmi, az erkölcsi hitbeli és az értékorientált közösségi nevelés; az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és lelki nevelés mindezek megvalósítása komplex módon.

Alapértékeink: gyermeki személyiség elfogadása, szeretete, megbecsülése, életkori sajátosságok figyelembe vétele, gyermekközpontúság-, katolikus szellemiség, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatása, differenciált fejlesztése, játék kiemelt szerepe.

Óvodai nevelésünk épít a magyarság keresztény értékeire, hagyományaira. A gyermekeket az óvodáskor végére, egyéni sajátosságaikat figyelembe véve juttatjuk el az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szintre.

Célunk, hogy gyermekeink tovább vigyék az óvodai közösségben átélt mintát, értékrendet.

2. Gyermekkép, óvodakép, jövőkép

*„Azokért élünk, akiket szeretünk,
azokért, akik igaznak tartanak.
A jövőnek élünk:
a szépért, a jóért, amit tehetünk”
/ Széchenyi István/*

2.1. Gyermekkép

Óvodai nevelésünk központjában a GYERMEK áll, aki egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

Óvodánk gyermekközpontú, befogadó, ennek értelmében a sokoldalú, harmonikus gyermeki személyiség teljes kibontakozására törekszünk. Biztonságos, szeretetteljes környezetben, az óvodás gyermekek életkorának megfelelő, keresztény szemléletű nevelési elveket tartjuk szem előtt.

Minden gyermek számára biztosítva a minőségi nevelést – oktatást, az egyenlő hozzáférést, hátrányok csökkentését, a befogadást, az esélyteremtést, az esélyegyenlőséget.

2.2. Óvodakép

*„ Foglalkozzunk meleg,
sugárzó szeretettel a gyermekekkel
és akkor ők csodára képesek.”
/ Erich Fromm/*

Óvodánk biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődéséhez és neveléséhez a személyi, tárgyi és szakmai feltételeket. Óvodás gyermekek számára megteremtjük az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkört. Óvodánk a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve a családi nevelés kiegészítője a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Biztosítjuk az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit, az óvoda óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciójának értelmében.

Katolikus óvodai nevelésünk feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek megteremtése. Óvodás gyermekeink a katolikus értékrend mentén, komplex módon ismerik meg a világot és benne a saját helyüket.

Óvodapedagógusaink érték közvetítő szerepeként kiemelten fontos, hogy:

- szavaik és tetteik összhangban legyenek;
- az érték közvetítés igazodjon a gyermekek jogos igényeihez, életkori sajátosságaihoz;
- kiemelkedő nevelő-oktató munkát végezzen;
- ígéreteit megtartsa a gyerekek és a kollégák felé is;
- konfliktusait megfelelő módon kezelje;
- tudjon megbocsátani.

Óvodánk alapvető funkciója:

- óvó- védő
- szociális
- nevelő és személyiségfejlesztő

Nevelőtestületnek úgy kell közvetíteni az egyetemes értékeket, hogy óvodás gyermekeink, érzelmileg, szociálisan, értelmileg fejlődjenek, gazdagodjanak.

Óvodaképünk alappillérei:

- nevelői közösségünk elkötelezett a nevelés elsődlegessége iránt, tudatosan törekszik a katolikus érték közvetítésre nevelésre;
- óvodapedagógusainak attitűdje, kommunikációs, felkészültsége megfelel az Óvodai nevelés országos alapprogramjában meghatározott irányelveknek;
- az óvodánkban a szülők is érzik és tudják, hogy a gyermekeik olyan helyen vannak, ahol szeretetteljes gondoskodásban és a minden gyermeket megillető különleges védelemben részesülnek;
- katolikus óvodánk kiemelten fontos feladatának tartja, hogy a szülők is közösséget alkossanak és együttműködjenek az intézmény nevelői közösségével;
- nevelői közösségünk odafigyeléssel, türelemmel és végtelen szeretettel végzi nevelési –oktatási feladatait;
- intézményünk valamennyi dolgozója példaként áll a gyermekek előtt megjelenésével, viselkedésével, életvitelével és beszédstílusával.

Együttműködés, elfogadás és sokoldalúság jellemzi nevelőközösségünket, mely segíti az inkluzív és differenciált nevelést, a hátrányok leküzdését és a tehetségigérek felfedezését.

2.3. Pedagógusképünk

Óvodapedagógusaink a nevelői magatartásukban elfogadó, segítő, támogatószerepet töltenek be. Pedagógiánk alapja a katolikus gyermekközpontú pedagógiai nevelés, az élményt nyújtó, értékközvetítő, együtt érző, segítő, gyermekekre figyelő szemlélet.

Mindezek elengedhetetlen az egyes gyermekek fejlődésében és a csoportok interakciós kultúrájának formálódásában. Óvodapedagógusaink személyisége meghatározó a gyermekek számára modellként nyújtunk példát.

Szakmai felkészültségünk folyamatos gyarapításában, életpályánk tudatos alakításában a reflektív szemlélet és az önismeret mellett, fontosnak tekintjük a kollegiális visszajelzéseket, az alkotó nevelőtestületi légkör megteremtését.

Az óvoda összes munkatársával – különös tekintettel a csoport dajkájára, pedagógiai asszisztensére – együttműködünk a nevelés eredményessége érdekében.

2.4. Jövőkép

Szeretnénk, ha óvodánk a gyermekek számára igazi mesesziget lenne, ahol szeretetben, biztonságban élhetnék meg óvodás éveiket. Gyermekszerető, jól képzett, tapasztalt óvodapedagógusok irányításával, szem előtt tartva a gyermekek érdekeit, egyéni fejlődési érésüket. Szeretnénk, megőrizni külső és belső értékeinket, hogy óvodánk a jövőben is az evangélium szellemét, a szeretet légkörét sugározza, és elhivatott nevelőtestületünk a keresztyén örömhír közvetítője legyen.

Olyan intézménnyé szeretnénk válni, mely elismert, magas színvonalú, melyben érték a minőség, a szociális érzékenység, a nevelés és a hitelesség.

Az óvodánkat szeretnénk megőrizni a felhőtlen gyermekkor színterének.

3. Óvodai élet megszervezésének elvei

3.1. Személyi feltételek

*„Hiszen a katolikus iskola (óvoda)
sajátos jellegének biztosítása
nagyobb részben az ott tanítók
tevékenységén múlik”
KAT. ISK.78.*

Az óvodai nevelőmunkánk középpontjában az óvodás gyermek áll.

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermekek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek.

Az óvodában dolgozó felnőttek minden pillanatban értéket közvetítenek, példaként kell állniuk a kisgyermek előtt.

Az óvoda négy vegyes csoporttal a törvényben meghatározott dolgozói létszámmal működik. Kilenc főiskolát végzett óvodapedagógus alkotja a nevelőtestületet. A vezető szakvizsgázott pedagógus, közoktatási vezető. A pedagógiai munkát jelenleg négy dajka és egy fő pedagógiai asszisztens segíti.

Segítő munkatársak még: egy fő óvodatitkár, egy fő konyhai dolgozó és egy fő kertész-karbantartó.

Az óvodapedagógusi párok kiválasztását megkönnyítette, hogy jól összeszokott, több éve együtt dolgozó óvodapedagógusok jelentkeztek az új óvodába. Az óvodapedagógusok szakmai felkészültségben kiegészítik egymást, ezáltal a gyermekek minden tevékenységükben megkapják a mintaszerű nevelést.

Az óvodapedagógusok kiválasztásánál nevelési programunk megismerése, elfogadása és alkalmazni tudása fontos szempont.

Az óvodapedagógusok és a dajkák jó szakmai együttműködését elengedhetetlenül fontosnak tartjuk. Az óvodapedagógusok bevonják a dajkákat a közösségi élet, az egészséges életmód szokásainak alakításába.

Az óvodapedagógusok és dajkák közötti empátiás magatartás minta a gyermekközösség számára.

Nevelőtestületünk ereje a gyermekszeretemben, derűt sugárzó, biztonságot nyújtó egyéniségünkben nyilvánul meg. A nevelőtestület azonos értékrendjét tükrözi a nevelés iránti elkötelezettség, a családi, érzelmi, gazdag, szeretetteljes légkör megteremtése. A gyermekek életkorát, fejlettségét, egyéni sajátosságait, testi-lelki szükségleteit figyelembe vevő, játékfeltételeket megteremtő, képességet fejlesztő nevelői attitűd. A nevelő munkát segítő munkatársaink munkájukat lelkiismeretesen, nagy elkötelezettséggel végzik.

Logopédus, valamint fejlesztő pedagógusok segítik óvodánk fejlesztő munkáját.

Óvodánk alkalmazotti közösségét a gyermekek iránti őszinte szeretet és egymás tisztelete, segítése jellemzi.

Óvodánk erősségének ezt a szeretetteljes, derűs légkört, az egymást segítő, elfogadó munkatársi kapcsolatot érezzük.

3.2. Tárgyi feltételek

Óvodánk Keszthely egyik legszebb részén, városunk Keleti részén található közel a belváros illetve a Balaton parthoz egyaránt.

Épülete környezetbe illő, vonzó, harmóniát sugárzó. Központi épülete a Kiskastély, melyet korhűen újjátottak fel és hozzá kapcsolódik északról 3, déli oldalról 1 óvodai csoportszoba valamint tornaterem. Óvodánk külső-, belső környezetére esztétikai igényesség, harmónia jellemző. A természetes anyagok felhasználásával, a játékok és eszközök folyamatos fejlesztésével mindig igyekszünk a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe venni. Óvodánkban mértéktartóan és igényesen tükröződik a vallásos jelleg. A jelképek, színek harmonikus összhangjával a gyermekek testi-lelki szükségleteit, jó közérzetét, gazdag élményszerzési lehetőségeiket segítjük elő. Az óvoda környéke sok lehetőséget kínál sétákra, kirándulásokra, megfigyelésekre. Az állandó természet közeli életmód jó hatással van gyermekeink testi fejlődésére, edzettségére, könnyebben ki tudjuk alakítani bennük a teremtett világ, a természet szeretetét, óvását, védelmét, a környezettudatos magatartást.

Óvoda épületünk 2024-ben épült, illetve átépült magas színvonalon. Az egyik épületszárnyban a három csoportszoba, másik szárnyán egy csoportszoba kapott helyet. Mind a négy csoportszoba külön mosdóval és galériával rendelkezik. A mosdókialakításánál maximálisan figyelembe vettük a gyermekek érdekeit, igényeit, a korszerűséget. A 3 galérián a gyermekek pihenését, egy galérián

egyéb játékos tevékenykedtetését valósítjuk meg. Csoportszobáink jó elrendezéssel, az öltözőből nyílnak, ugyanakkor a csoportok közötti belső átjárásra is lehetőség van.

A Kiskastély részén kapott helyet a vezetői szoba, titkárság, nevelői szoba, orvosi helység, illetve a fejlesztő helyiségek. Egy kis kápolna is helyet kapott óvodánkban.

Egy helységben lehetőséget tudunk teremteni a szülők meghitt fogadására is.

A gyermekek mozgásfejlesztéséhez megfelelő jól felszerelt tornaterem áll rendelkezésünkre, melyeket folyamatosan fejlesztünk. Öltözőnk tágas és korszerűen felszerelt, minden gyermeknek jellel ellátott szekrénye van. A családoknak szóló információs táblák is itt kaptak helyet, melyek nagyon fontosak az együttnevelés szempontjából.

Melegítőkonyhánk berendezése korszerű, a szigorú elvárásoknak HACCP rendszerkövetelményeinek megfelelően kialakított.

Az óvoda dolgozóinak a munkavégzéshez megfelelő, esztétikus kiszolgálóhelyiségek állnak rendelkezésére.

Játszókertünket, ahol megtalálhatóak a nagyméretű, esztétikus, korszerű, fajtékók, mászóakák, homokozók, melyek megfelelnek a biztonsági követelményeknek és törvényi előírásoknak.

Óvodánk épületeinek részei

- csoportszobák, gyermeköltözők, gyermekmosdók száma: 4 db (93,84 nm)
- irodák száma: intézményvezetői szoba: 16,38nm, óvodatitkári szoba: 13,28 nm
- nevelőtestületi szoba:33,83 nm
- nevelői öltöző:10,26 nm, mosdó, zuhanyzó, illemhelyiség: 5,88 nm, teakonyha: 15,73 nm
- tornaterem: 64,71 nm
- logopédiai foglalkoztatók és fejlesztő helyiségek: 25,5 nm
- sószoba: 9,1 nm
- kápolna: 78,27 nm
- orvosi elkülönítő és mosdó: 7,93 nm
- mosó szárító raktárhelyiségek: 16,41 nm
- melegítő, tálaló konyha és kiszolgáló helyiségek:51,88 nm
- gépészeti- karbantartó helyiség:11,04 nm
- udvari gyermekmosdók: 8,33 nm

3.3. Óvodai nevelés tervezése, dokumentációja

Az óvodai nevelésünk a fenntartó által jóváhagyott helyi pedagógiai program alapján történik és a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szerveződik. Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekek tevékenységét óvodapedagógus irányítja. Az óvoda helyi sajátosságait figyelembe véve történik az éves, negyedéves, heti, és napi szintű tervezés és megfigyelés. Óvodai életünk tervezése, szervezése során előtérbe kerülnek a párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek.

A fejlődés nyomon követése a gyermekek megismerését, fejlesztését tükrözi. A szülőket rendszeresen tájékoztatjuk gyermekük fejlődéséről. A csoportok napirendjét rugalmasság, folyamatosság jellemezi, amelyben a kiemelt helye a szabadjátéknak van (kivéve az étkezések idejét). A napirend és hetirend összeállításakor az óvodapedagógusaink figyelembe veszik a gyermekek egyéni szükségleteit.

Az óvoda nyitvatartási ideje jelenleg napi tizenegy óra (6.⁰⁰ – 17.⁰⁰). Az óvoda stratégiai dokumentumai harmonizálnak egymással. A szülők számára ezek a dokumentumok bármikor megtekinthetők.

A házirendben határozzuk meg azokat a rendelkezéseket, az óvó – védő előírásokat, melyeket a gyermekeknek és felnőtteknek az óvodában meg kell tartaniuk. A Szervezeti és Működési Szabályzat (SZMSZ) előírja az óvoda működési kereteit, szabályait. A gyermekek, szülők jogait és kötelességeit.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését kötelező dokumentumok szolgálják, és az óvodapedagógus tudatos, tervszerű tevékenységének elengedhetetlen feltétele a gyerekek fejlődésének segítése érdekében. Ezen dokumentumok sora a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 30. fejezet, „A kötelezően használt nyomtatványok” cím alatt a 88. §- 93. § - ban kerültek rögzítésre.

Ezek a következők:

1. **Felvételi előjegyzési napló** (Az óvodába jelentkezett gyerekek nyilvántartására szolgál.)
2. **Óvodai törzskönyv** (Az óvodára vonatkozó legfontosabb adatok vezetésére szolgál.)

3. Felvételi és mulasztási napló

Tartalmazza:

- a gyermekek személyi adatait;
- a felvétel és óvodakezdés időpontját;
- az igazolt és igazolatlan napok számát.

4. Óvodai csoportnapló

Tartalmazza:

- jogszabályi háttérrel
- a gyermekek névsorát, jelét, születésnapját;
- statisztikai adatokat;
- a gyermekcsoport napirendjét, hetirendjét;
- óvodánk programjait (ünnepeink, jeles napjaink, rendezvényeink);
- gyermekvédelmi lapot, tanköteles korú gyermekek nevét;
- fejlesztésben részesülő és szakvéleménnyel rendelkező gyermekek nevét;
- beszoktatási és visszaszoktatási terveket és értékeléseket;
- a gyermekcsoportok szokás és szabályrendszerét és értékelését;
- évszakoknak megfelelően a tevékenységi tervet, heti terveket, óvodapedagógusok reflexióit;
- kapcsolatot a szülőkkel (szülői értekezlet, nyílt nap, fogadóóra, nyilatkozat);
- nyári nevelési tervet;
- feljegyzéseket.

A tervezés formái:

- éves anyaggyűjtés (évszakokhoz, egyházi ünnepekhez, jeles napokhoz a gyermeki élet eseményeihez kapcsolódóan);
- egy nevelési évre szóló tervezés és félévenkénti értékelés, szükséges korrekciók elvégzése;
- a nevelőtestületnek döntése alapján témahetekben történő tervezés (adott téma függvényében egy, két, indokolt esetben három hétre szóló tématervek, kapcsolódva a

természeti, hitéleti és társadalmi témakörökhöz, a gyermekek életét meghatározó eseményekhez);

- napi tervezés, tervezet készítése, amire az ellenőrzések során van szükség, (pl. vezetői ellenőrzés) valamint – szükség esetén, a mentori munkával kapcsolatosan.

4. Óvodai élet megszervezése

4.1. Heti rend

A gyermekek érzelmi biztonságához és egészséges fejlődéséhez, szükség van az állandóságra, melyet a napirendünk és heti rendünk biztosít.

A heti rend a gyermek életének észrevétlen szabályozója, amely a párhuzamosan végezhető, differenciált, komplex tevékenységeket, növekvő időtartamú egyéni- mikro csoportos, csoportos kezdeményezéseket, foglalkozásokat tartalmaz, melyek fejlesztik a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát.

Feladataink:

- a gyermekcsoport összetétele -, a helyi sajátosságok-, szokások figyelembevételével a tevékenységek tudatos tervezése;
- a tevékenységek megszervezésénél a folyamatosság, a rendszeresség, a rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás érvényesítése.

A heti rendben tervezett tevékenységek:

- Hittan
- Verselés, mesélés
- Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- A külső világ tevékeny megismerése, matematikai tapasztalatszerzés
- Mozgás
- Mindennapi játékos mozgás

Tevékenységek	Tervezett szervezett tevékenységek	Játékba integrált differenciált, tervezett kötetlen tevékenységek
Hitélettel kapcsolatos tevékenységek	X	
A teremtett világ tevékeny megismerése. Matematikai tartalmú tapasztalatok	X	X
Verselés, mesélés		X
Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc		X
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka		X
Mindennapi játékos mozgás	X	
Mozgás (testnevelés)	X	
Óvodapedagógus által kezdeményezett játékok		X

4.2. Napirend

A rugalmas, folyamatos napirend biztosítja a gyermekek számára az egyéni fejlődést, érzelmi biztonságot, támpontot és állandóságot.

Feladatunk:

- a gyermek élettani szükségleteinek figyelembevételével, a napi tevékenységek tudatos tervezése;
- a szabad játék túlsúlyának biztosítása;
- a tevékenységek megszervezésénél a folyamatosság, a rugalmasság, a kötetlenség, a választhatóság, a párhuzamosság, a differenciálás, átjárhatóság érvényesítése;
- a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása;

- napirendünket a különböző óvodai tevékenységekhez, helyi szokásokhoz való igazítása;
- családi attitűd alakítása (tablet, televízió-nézés káros hatása, délutáni pihenés fontossága), a gyermekekkel töltött minőségi idő hangsúlyozása.

Napirend

Tevékenység ideje	Tevékenység
Délelőtt	<p>Gyermekek fogadása</p> <p>Gondozási feladatok</p> <p>Szükség szerint mosdóhasználat</p> <p>Folyamatos tízórai</p> <p>Párhuzamos tevékenységek: szabadjáték folyamatossága, szabadon választott tevékenység beszélgetések, egyéni fejlesztések, tehetséggondozás, felzárkóztatás</p> <p>Kötetlen kezdeményezések:</p> <ul style="list-style-type: none"> - verselés, mesélés - ének-zene, énekes játékok, gyermektánc - rajzolás, festés, mintázás, kézimunka - külső világ tevékeny megismerése - mozgás <p>Séták, megfigyelések</p> <p>Szabadjáték az óvoda udvarán</p>
Délben	<p>Előkészület az ebédeléshez: öltözködés, mosdóhasználat</p> <p>Ebéd</p> <p>Előkészület a pihenéshez</p> <p>Mese, ének, halk nyugtató zene</p>
Délután	<p>Csendes pihenés, alvás.</p> <p>Egyéni szükséglet (kéréshez) igazodó ébredés</p> <p>Öltözés, mosdóhasználat, uzsonna</p> <p>Szabadon választott tevékenység, szabad játék: udvaron, csoportszobában</p> <p>Egyéni fejlesztés: tehetséggondozás, felzárkóztatás</p>

	Szülővel szükség esetén rövid információcsere
--	---

5. Óvodai nevelés általános feladata

5.1. Katolikus óvoda nevelési feladatai

Az óvodai nevelés általános feladatai átszövik az óvodai élet egészét, komplexen vannak jelen a gyermekek mindennapi életében, az egyes élethelyzetekben, valamennyi tevékenységi formakeretében megvalósuló feladataink.

Óvodai nevelésünk általános feladatainak megvalósításával a gyermekek keresztény életvezetési képességeit kívánjuk megalapozni.

Ezen belül:

- a hitre nevelés, a keresztény hit befogadására való képesség fejlesztése, a vallásos és erkölcsi nevelés, a keresztény értékek hordozása, megismertetése;
- az egészséges életmód alakítása;
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés;
- az anyanyelvi-, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

A keresztény nevelési szemlélet középpontjában a szeretet áll. A pedagógusok és az óvoda dolgozói hit életük mintájával járnak elől a gyermekek és a szülők számára. Az óvodapedagógus érzelmi biztonságot jelent a gyermekek részére, aki hívő életének példájával elősegíti a szerető, elfogadó légkör biztosítását.

Vallásos élményekkel gazdagítjuk a gyermekek mindennapjait, ami megjelenik a beszélgetések során, étkezés előtti és utáni imákban, másközös imaalkalmakban. Olyan szeretetteljes légkört teremtünk, ahol rajtunk keresztül Istenszeretetét érzik meg a gyermekek.

Céljaink:

- Isten szeretetére, tiszteletére nevelés;
- a katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során;
- erkölcsi értékrendek alakításának elősegítése;
- a közvetlen környezetükre való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése.

Feladataink:

- a keresztény élet megtapasztalása az óvoda nevelés során (pl.: megbocsátás, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, stb.);
- a katolikus élet megismertetése (pl.: szentek tisztelete, szentmise, karácsonyi és húsvéti ünnepkör, stb. erkölcsi tulajdonságok megalapozása);
- a világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (pl.: öröm, megbecsülés, védelem, felelősség, stb.);
- az óvodában dolgozó felnőttek modell értékű magatartása.

Az óvodapedagógus feladata a hitre nevelésben:

- a szeretetteljes, elfogadó légkör kialakítása, az érzelmi biztonság megteremtése;
- a gyermekek személyiségének keresztény szellemű formálása;
- katolikus értékek közvetítése, erősítése a gyermekekben és általa a családokban;

5.2. Egészséges életmód alakítása

*„ A legpihentetőbb megújító erők az egészséges
vallás, az alvás, a zene és a nevetés.
Legyen hited Istenben, sajátítsd el a nyugtató
pihenést, szeresd a jó zenét, nézd az élet derűs oldalát
– így az egészség és a boldogság a tiéd lesz. ”
(Ismeretlen szerző)*

Célunk: a gyermekek szükségleteinek kielégítése, mely hozzájárul egészségük védelméhez, jó közérzetükhöz és megteremti a nevelési hatások kedvező érvényesülésének feltételeit. Óvodai nevelésünk minden tevékenységével a gyermekek egészséges testi, lelki és szociális fejlődését biztosítja.

Az 3-7 éves korban alakulnak ki az alapvető egészségi és szociális szokások is, ezért kiemelkedő szerepe van az óvodai nevelésnek a gyermekek egészséges életének megalapozásában. Az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, öltözködés, mozgás és pihenés megszervezésével, az ezekhez kapcsolódó tevékenységekkel, szokások kialakításával biztosítjuk a megfelelő életmódot gyermekeink számára. Az egészségmegőrzést, a betegségmegelőzést az óvodába lépéstől kiemelten kezeljük.

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének kialakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése óvodás korban kiemelt jelentőségű. A gyermekek egészséges életmódjának megalapozását a gondozás szervezeti keretei, formái között valósul meg.

Feladataink:

- az egészséges táplálkozás;
- a mindennapos mozgás, szabad mozgás lehetősége;
- a testi és lelki egészség fejlesztése;
- a bántalmazás, erőszak megelőzése (érzelmi és fizikai elhanyagolás, gyermekbántalmazás);
- a gyermek egész későbbi óvodai életére kiható, szeretetteljes, fokozatos és folyamatos beszoktatás;
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás;
- a személyi és környezeti higiéné.

Óvodapedagógus feladatai:

- az egészséges életmód iránti igény megalapozása;
- szokások következetes, fokozatos, folyamatos gyakorlása;
- egyéni adottságok figyelembe vétele;
- a gyermek testi fejlődésének elősegítése, gyermek gondozása, testápolás;
- mozgásigény kielégítése, harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása;
- környezetbarát szemléletmód alapozása;
- környezettudatos magatartás alakítása;
- fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások alapozása.

5.2.1. Táplálkozás

A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű „*a gyermek egészséges táplálása.*”

Feladataink:

Mindent megteszünk, hogy megismertessük a gyermekeket az új ízekkel, addig ismeretlen étel - és italfélelésegekkel. A válogatós gyermekek legalább kóstolják meg (egy kanállal vagy próbálja megnyalni) a számára ismeretlen ételeket.

Kulturált körülmények között az étkezést örömtelivé igyekszünk tenni.

A gyermekeket intenzív rágásra ösztönözzük a sokféle nyers zöldséggel, gyümölccsel. A napi étkezést kiegészítjük – szülői segítséggel – idényjellegű zöldséggel, gyümölccsel.

Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatára ismertetjük meg őket. A kulturált étkezési szokások, szabályok elsajátítását egyéni példaadással teremtjük meg.

Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében játékos alkalmat teremtünk arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. salátakészítés, kompótkészítés, savanyúság készítés stb.). Az egészséges táplálkozás egészségre gyakorolt hatásai feldolgozásra kerülnek a foglalkozásokon is. Minden tanévben sor kerül az egészséggel kapcsolatos projekt megvalósítására.

Az étkezés során, életkori – egyéni fejlettségüknek megfelelő szinten ösztönözzük az önkiszolgálás elsajátítását.

A megfelelő napi folyadékmennyiségről gondoskodunk, jellel ellátott poharaikat folyamatosan rendelkezésükre állnak. Figyelnünk kell rá, hogy igyanak is.

A szülők tájékoztatása céljából, a heti étlap kifüggesztésre kerül, az otthoni étkezéssel való összehangolásához.

Esetlegesen előforduló betegség esetén (lisztérzékenység, laktóz érzékenység, cukorbetegség stb.) speciális étkezést biztosítunk.

5.2.2. Testápolás

Feladataink:

Kiemelt feladatunk a felnőtt és kisgyermek közötti elfogadó, bensőséges, bizalmon alapuló kapcsolat kialakítása. A napirend keretei között elegendő időt biztosítunk a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére. A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítjuk a gyermekekben.

A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújtunk. Fontosnak tartjuk a rendszeres ellenőrzést. Fokozatosan kialakítjuk az önállóságot.

5.2.3. Öltözködés

Feladataink:

Elegendő időt és fejlettség szerint szükséges segítséget biztosítjuk az öltözködéshez.

Az öltözködés önállóságának, helyes sorrendjének, esztétikai igényének elsajátítására törekszünk. Ösztönözzük gyermekeinket, hogy próbáljanak önállóan öltözni, hisz a maguk által végzett cselekedetekkel lesznek sikerélményeik, és így tud egészségesen alakulni énképük, önbizalmuk.

Fokozatosan igyekszünk kialakítani az önállóságot: a kötés, gombolás, ruha kifordítás elsajátítására ösztönzéssel.

Törekszünk elsajátítani a személyes környezetük rendben tartásának igényét. (pld: öltözőszekrény rendben tartásában, pihenés előtti székre pakolt ruha rendjében)

A szülőkkal való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására teszünk javaslatot.

5.2.4. Mozgás

Változatos napi és heti rendben biztosítjuk a gyermekek mozgásigényének folyamatos kielégítését.

Feladataink:

Minden nap szervezünk mozgás tevékenységet (tornateremben vagy udvaron). Heti 1 szervezett mozgásfoglalkozást tartunk. Edzési lehetőséget a szabad mozgás során, valamint a tudatosan szervezett mozgás foglalkozás során, környezet, levegő, nap kihasználásával biztosítjuk. Megtervezzük a mozgás helyét, idő tartamát, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait valamint a fokozatos terhelést. Időjárástól függően (köd, eső, viharos szél esetén nem) napi 1 - 3 órát tartózkodunk a levegőn elősegítve az időjárási viszonyokhoz való egészséges alkalmazkodást. Nagymértékben elősegítjük harmonikus mozgásuk- és szociális intelligenciájuk fejlődését. A baleset megelőzési szabályokat megismertetjük, napi szintű megerősítéssel betartatjuk. Nagymozgásos játékok szervezésével elősegítjük a gyermekek motorikus összerendezettségének fejlődését, az udvaron lévő fejlesztő játékok használatával fejlesztjük az egyensúlyérzék, testtudat, téri tájékozódás fejlődését.

5.2.5. Pihenés

Az alvás, pihenés ideje alatt a csoportszobában csendet, nyugalmat, megfelelő hőmérsékletet biztosítunk. Délutáni pihenés hangulati megteremtéséhez: mesét vagy énekhallgatást alkalmazunk. A pihenés meghittségét a kedvenc alvós játékok, tárgyak teszi otthonossá. A gyermekeket lehetőség szerint „gyengédet, csendesen” ébresztjük.

5.2.6. Egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, baleset megelőzés

Cél: a gyermekek testi épségének megőrzése, megóvása.

Feladatunk a balesetmentes környezet megteremtése az óvoda berendezéseinek, játékainak folyamatos ellenőrzése /balesetvédelmi szemlék, kockázatbecslés, szabványossági vizsgálatok/.

Ügyelünk az óvoda területén található sérült, meghibásodott játékok, berendezési tárgyak folyamatos javítására, szükség esetén leselejtezésére.

Óvodába csak egészséges gyermek járhat. A napközben megbetegedett gyermeket elkülönített helyen lefektetjük, a szülőt értesítjük.

Az óvodában tartózkodás ideje alatt a kisebb baleseteket /horzsolás, ütés, karcolás/ ellátjuk, nagyobb balesetknél értesítjük a szülőt, és ha szükséges gondoskodunk az orvoshoz szállításról.

A védő – óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően kell.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén:

- szükségleteit képes késleltetni, korának megfelelően önállóan kielégíteni;
- a tisztálkodással kapcsolatos tevékenységeket önállóan és szükség szerint végzi, a tisztálkodási eszközökre vigyáz, tisztán tartja, használat után a helyére teszi;
- vigyáz ruhája, környezete rendjére, tisztaságára;
- betartja a kulturált étkezéssel kapcsolatos szokásokat (helyes testtartás, evőeszköz használata, tiszta étkezés, halk beszéd);
- elkezdődik első alakváltozása, edzett, teherbíró, mozgása összerendezett, jó állóképességgel rendelkezik;
- a szemetet nem dobja el, szelektíven gyűjti és a környezettudatos magatartás formái megjelennek viselkedésében (takarékoskodás az energiával, a vízzel).

5.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

*„A gyermek fejlődésére nézve
legkisebb korától fogva döntő fontosságú,
hogy érezze, nemcsak szeretik,
hanem olyannak szeretik, amilyen.”
/Hermann Alice/*

Az érzelmek irányítják a kisgyermek szinte minden megnyilvánulását, ezért célunk a gyermekeket óvodánkban érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít és hozzásegíti őt, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét.

A gyermek biztonságérzetének, önbizalmának erősítése, a közösségi tudat, illetve magatartás kialakítása fontos feladatunk.

A gyermek biztonságérzetének megteremtése a feltétele annak, hogy a környezete iránt érdeklődjön, kezdeményezzen, más emberekhez kötődjön. A gyermek egyéni igényeit megértéssel és támogatással fogadjuk.

Kiemelten fontos a biztonságos, szeretetteljes, kiegyensúlyozott, esztétikus családi környezet kialakítása. A gyermek érzelmeinek fejlődését, sok pozitív élménnyel segítjük, gazdagítjuk. Közös élményeken alapuló tevékenységekkel segítjük elő a gyermekek társas, erkölcsi, akaratú tulajdonságainak fejlesztését, szokás-és szabályrendszerének megalapozását.

Az óvodai élet során segítenünk kell a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatának alakulását valamint önkifejező törekvéseit.

Arra neveljük gyermekeinket, hogy elfogadják és megértsék az emberek másságát, különbözőségét.

A gyermekek nyitottságára építünk, hozzásegítve ahhoz, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a hazaszeretetet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés alapja.

Célunk:

- családi légkör megteremtése, mely szeretettel, derűvel teli, melyben a gyermekeknek együtt lenni, közösen tevékenykedni élmény;
- közösségi tudat – érzés – magatartás alakítása, mások megbecsülése, erkölcsi értékek közvetítése;

- hagyományok tisztelete;
- az emberi munka, emberi alkotások megismerése, megbecsülése;
- a természeti környezet a mesterséges környezet megismerése;
- környezettudatos magatartás megalapozása;
- családi nevelést kiegészítve, helyes viszony alakítása önmagával és a gyermeket körülvevő világgal.

Feladataink:

- óvodapedagógus, dajka és gyermek kiegyensúlyozott, barátságos kapcsolatának erősítése;
- egyéni sajátosságok, különbözőségek tiszteletben tartása, elfogadása – differenciált nevelés, multikulturális nevelés;
- a szokás és normarendszer megalapozása a mindennapokban;
- élményekkel, tevékenységekkel biztosítjuk a közösségi magatartás fejlődését, a másokra figyelmet, társas kapcsolataik alakítását;
- a gyermeket megismertetjük a társas érintkezési formákkal, konfliktuskezelési módokkal és oldjuk a felmerülő feszültségeket, gátlásokat, szorongásokat;
- fejlesztjük a gyermek erkölcsi tulajdonságait (pl.: együttérzés, önzetlenség, figyelmesség, segítőkészség);
- fejlesztjük az akarati tulajdonságait (pl.: önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat);
- együttműködés elősegítése pozitív viselkedési formák alakításával – egyén és csoport szintén egyaránt;
- nemzeti ünnepekhez való pozitív viszony alakítása;
- családi értékek tiszteltben tartása;
- az óvoda nevelőtestülete kommunikációjával, viselkedésével a gyermekek és a szülők számára egyaránt példát mutat;
- a gyermekek személyiségének fejlődése érdekében pozitívumokra épülő differenciált fejlesztő értékelés előnyben részesítése;
- nehezen szocializálható, hátrányos helyzetű gyermek differenciált fejlesztése, közösségbe való beilleszkedés elősegítése;
- pozitív együttműködő szerep a szakemberekkel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- a gyermekek életkoruknak megfelelően szocializáltak;
- viselkedésükben megjelennek a következő tulajdonságok: figyelmesség, önzetlenség, együttműködés, segítőkészség, tolerancia;
- a gyermekekben belső igénnyé válik a közösségi szokás- és normarendszer (pl.: feladattudat, feladattartás, szabálytudat, önállóság, önfegyelem, kitartás);
- magabiztosak, érdeklődnek társaik iránt, segítőkészek szívesen tevékenykednek együtt;
- társas kapcsolataikban alkalmaznak egyszerű metakommunikatív jelzéseket;
- képesek a csoporton belül konszenzusra, céljaikat alárendelik másoknak;
- nyitottak az új élmények befogadására;
- érzelmeiket kifejezik, irányítják, konfliktusaikat egymás között önállóan próbálják rendezni, szükség szerint a felnőtt segítségét kérik;
- képesek érzelmi relációik csillapítására;
- a közös célokért együttműködnek, a közös tevékenységekben részt vesznek; kialakul erkölcsi ítélőképességük;
- meghallgatják egymást és a felnőtteket. Ismerik és alkalmazzák a kulturált udvariassági szokásokat a felnőttekkel és társaival;
- érzelmileg kötődnek szűkebb és tágabb környezetükhöz, mely a hazaszeretet alapja is;
- ismerik a nemzeti jelképeket, saját kultúrájukhoz kötődnek;
- kiegyensúlyozott, a többi gyermek és felnőttek felé nyitott, testileg-lelkileg egészséges gyermekek, akik képesek a „mátság” elfogadására, tiszteletére;
- képesek az együttműködésre, kapcsolatteremtésre gyermekekkel, felnőttekkel egyaránt;
- felismeri és elfogadja a sajátjától eltérő tulajdonságokkal bíró társai jelenlétét és segíti rászoruló társait;
- a fejlesztés várható eredményei a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél saját fejlődési ütemük figyelembevételével az óvodáskor végére érvényesülnek.

5.4. Ünnepeink hagyományaink

Az ünnepek- az érzelmi nevelés sajátos megjelenési formái- a mindennapoktól eltérő közösségi események. Pozitív érzelmi nyomokat hagynak, a gyermekekben, általuk átérzik az ünnepnapok

különlegességét, a meghitt összetartozás élményét. Az ünnepek alkalmával alapozódik az „ünnepelni tudás” képessége. Az ünnepeink hatnak a családok szemléletmódjára, mert bevonjuk őket a készülődésbe, ünneplésbe.

Ünnepnapokon az egész óvoda „ünnepi ruhát” ölt, mindezek formálják a gyermekek szépérzékét, esztétikai ízlését. Ünnepi készülődésnek érzelemfokozó pozitív hangulatot teremtő szerepe is van, mellyel előtérbe helyeződik az a cél, hogy az ünnep maga az élmény legyen.

Cél: A közös élmények megélésével az összetartozás érzésének erősítése. Ünnepeinkkel – hagyományainkkal a gyermekeket és családjukat a közösségi értékteremtés, örömszerzés, részesévé igyekszünk tenni.

Feladat:

- az adott ünnephez kapcsolódó tervezési, szervezési feladatok elvégzése (Szükség szerint gyermekek és szülők bevonásával);
- az óvodai hagyományok kialakítása, megteremtése, támogatása;
- az ünnephez kapcsolódó esztétikus dekoráció elkészítése;
- a csoporton- és óvodán belüli/kívüli szeretetteljes kapcsolatok erősítése;
- az ünneptől függően a szülők bevonása; lehetséges formái: részvétel, ötlet, támogatás;
- szemléletformálás a partneri viszony során: óvoda és család kapcsolatának erősítése;
- szülői szervezettel való közvetlen együttműködés.

Katolikus ünnepeink:

- Veni Sancte (tanévnyitó közös mise a családokkal)	szeptember
eleje	
- Mária ünnepek	szeptember 8,
12.	
- Szent Mihály napja	szeptember 29.
- Szent Márton napi lámpás körmenet	november 11.
- Szent Erzsébet	november 19.
- Szent Miklós napja	december 6.
- Advent	december
- Karácsonyt váró délután, Betlehemes játék (közös ünneplés a családokkal)	december
- Vízkereszt	január 6.

- Gyertyaszentelő Boldogasszony	február 2.
- Szent Balázs napja	február 3.
- Farsang	február
- Nagyböjt, Húsvét	február-április
- Szent József napja	március
- Gyümölcsoltó Boldogasszony	március 25
- Szent György nap	április 24
- Pünkösdölés, pünkösd népszokások	június
- Te Deum	június

Nemzeti ünnepünk

1848 - 49-es forradalom és szabadságharc évfordulója március 15.

Zöld ünnepek

Állatok világnapja	október 4.
Víz világnapja	március 22.
Föld napja	április 22.
Madarak és fák napja	május 10.

Egyéb ünnepeink:

- Anyák napja	(május első vasárnapját megelőző napok)
- Gyermeknap	(május utolsó hétféje előtti nap)
- Évzáró, ballagás	(május vége)

5.5. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

*„A szó ékszer, kékes-fényes, anyanyelvem édes, ékes.
Édes, ékes, békességes, anyám szava csillagfényes.
Átadta, mint ékszer-éket.
Ékeskedjen, ha beszélek!”
/Kiss Dénes: Ékes anyanyelv – részlet/*

Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés és nevelés betölti az egész óvodai életet, a szocializáció a közösségi élet alapja. Az anyanyelvi nevelés valamennyi óvodai tevékenységi formát végig kísérő megvalósítandó feladatunk.

Általa fejlődik a gyermekek értelmi képessége, önbizalma, szociális kapcsolata, elősegíti a zavartalan iskolai élet megkezdését.

A gyermek beszédfejlődését – tanulását befolyásolja idegrendszere, a családi, „bölcsődei” és óvodai szociális kapcsolatai. Az óvodába lépő gyermekek eltérő „anyanyelv-ismerettel” rendelkeznek.

Nevelőtestületünknek kiemelten fontos, hogy a gyermekek, ha majd felnőtté válnak, tiszteljék édes anyanyelvüket, a magyar nyelvet.

Célunk: derűs, szeretetteljes légkör megteremtésével a gyermekek természetes beszédének, kommunikációs kedvének elősegítése. A gyermekeknek óvodai életük során folyamatosan fejlődik a kapcsolatteremtő beszédképessége, melynek segítségével képessé válnak a gondolataikat és érzéseiket a magyar nyelv szabályainak megfelelően kifejezni.

Feladataink:

- szeretettel teli nyugodt, derűs légkört biztosítunk, melyben gyakorolhatják a mondatalkotást, önkifejezést, a metakommunikációt az óvodás gyermekek;
- az óvodapedagógusok helyes mintaadással a magyar nyelvszabályainak megfelelően beszéljenek;
- társaik mondanivalóját próbálják meg, figyelmesen meghallgatni, gyakorolják a társasági beszélgetés szabályait, ezáltal formálódik a beszédfejtelmük;
- közösségi élet során a gyermekek gyakorolják a kommunikációt – metakommunikációt az illemszabályokat, a megfelelő társas viselkedést és a társas együttlét szabályait;
- tervszerűen alkalmazzuk az anyanyelvi játékokat, drámajátékok melyekkel elősegítjük a gátlások feloldását;
- a gyermekek egyéni beszédképességeit megismerve szükség esetén szakembersegítségét kérjük;
- bővítjük a gyermekek szókincsét, mondókákkal, versekkel, dalos körjátékokkal, népi kifejezésekkel;
- fejlesztjük beszédészlelésüket és beszédértésüket;
- segítjük a nyelvileg hátrányos helyzetű valamint a kiemelkedő nyelvi képességekkel rendelkező gyermekek fejlődését egyaránt.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- tisztán artikulálnak, érthetően beszélnek;
- érzelmeiket, gondolataikat képesek verbálisan kifejezni;
- szívesen kommunikálnak társaikkal felnőttekkel;
- megfelelő szókincsrel rendelkeznek;
- gondolataikat képesek helyesen szerkesztett mondatokban megfogalmazni;
- metakommunikációs jelzések kifejezők;
- megfelelő hangerővel, hangsúlyozással, tempóval beszélnek;
- beszédészlelésük, beszédértésük fejlett;
- türelemmel meghallgatják egymást;
- használják a névmásokat, a névutókat, a jelen, múlt és a jövő időt;
- emlékezetük szándékos, megbízható;
- problémafelismerő és megoldó képességük alakulóban van;
- elemi fogalmi gondolkodásra képesek;
- kialakult feladattudatuk és feladattartásuk;
- munkatempójuk életkoruknak megfelelő.

6. Az óvodai élet tevékenység formái és az óvodapedagógus feladatai

*„Ugyan mi volna az ilyen csöpp életben
nem dicséretes és nem csodálatos?
Mindez azonban az én Istenem ajándéka.”
(Szent Ágoston)*

Az óvoda változatos tevékenységekkel a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára meglévő és szerzett tapasztalataira, élményeire és ismereteire épít.

6.1. Hitre nevelés

A hit Isten ajándéka. Óvodánkban szerető közegben neveljük a ránk bízott gyermekeket, katolikus szellemben, mely a szereteten alapuló értékrendünk. A természet szépségeinek felismerésével és a szépre, az értékekre való fogékonysággal gyökeret nyújt a hit a gyermekeknek és családjaiknak egyaránt. Mindezek alapjául a óvodánkban kiemelt értékek a következők: szeretetteljes légkör, öröm és a béke, a reménység, a bizalom, szeretet és együttérzés a gyermekek, családok és nevelőtestületünk felé egyaránt.

Három éves kortól kezdve a gyermek már képes rácsodálkozni, érdeklődni a vallásos történetek iránt.

Cél: a katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során. A katolikus óvodai nevelés számára kiemelkedő példa, ahogy Jézus a gyermekekkel bánt.

„...Engedjétek hozzám a gyermekeket...” (MK 10,14)

Ranolder Kiskastély Katolikus Óvoda nevelési programjában az Országos Óvodai Alapprogramot kiegészítve megalapozza a katolikus hitéletet.

Feladat:

- a keresztény családi nevelés erősítése, kiegészítése;
- a katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során, mint a: szeretet, megbocsátás, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, bizalom, türelem, egymás elfogadása stb.;
- a keresztényi emberi értékek, kultúra, hagyomány megismerése;
- a 3-7-éves gyermekek komplex fejlesztése személyiségük, készségeik, képességeik kibontakoztatásának elősegítése;
- tapasztalatszerzés hittal és a keresztény erkölccsel kapcsolatban;
- óvodapedagógusok empatikus magatartásával, feltétel nélküli szeretetével fogadja el a rábízott gyermekeket.

A hitre nevelés tartalma:

- lelki percek naponta 5-10 perc;
- játékos hittan foglalkozás, alkalmanként 5 –10 – 20 – 25 perc;
- imádságok, vallásos dalok tanulása;
- rendszeresen biztosítjuk a feltételeket, megteremtjük a lehetőségeket a Képes Biblia és vallásos témájú könyvek nézegetésére, kezdeményezünk beszélgetéseket, a gyermekeket érintő, érdeklő témában;
- étkezések előtti áldáskérés, hálaadás.

Bibliai történetek:

- A gyermekek életkorának megfelelően Bibliai történetek ismertetés a gyermekek számára érthető fogalmakat használva.

Alkalmazott módszerei: mozgás, ének, dramatizálás, bábozás, diafilmvetítés, applikáció stb.

Mindennapi gyertyagyújtás és napi imádságok:

- közös imával, énekléssel és lelki beszélgetésekkel segítjük az óvodások hitre ébresztését;
- étkezések előtt és után imádságos hálaadás;
- ünnepekhez és eseményekhez kapcsolódó történetek, énekek és imádságok.

Szettek életének bemutatása

- Dramatikus feldolgozások segítségével példaképek állítása a gyermekek elé (pl.: Szent Erzsébet – szegények segítése, Szent. Margit – hazaszeretet, kitartó imádság).

Az óvodai mindennapokban az óvodapedagógusok által kerülnek közvetítésre a katolikus nevelésünk területei:

- bibliai történetek, közismert szentek életének megismerése, keresztény beszélgetések, napi fohászok stb.;
- hazaszeretetre nevelés: kötődés a hazához, értékmegetartó, hagyományőrző, népi- kultúránk segítségével;
- anyanyelvi nevelés: szókincs bővítés választékos kifejezések megismerése: verssel, Bibliai történetekkel, beszélgetésekkel stb.;
- vallásos-egyházi énekek gyakorlása, a népi daloskörjátékok, dalok mellett gyermeki egyéniségük kibontakoztatása;
- a családok – szülők ismereteinek gyarapítása az óvoda katolikus – keresztény nevelésével kapcsolatban.

Elvárás a nevelőtestületünk minden tagjától, hogy a keresztény életben is minták legyenek a gyermekek és a családok számára egyaránt.

Óvodánk hitoktatójával az együttműködésünk példaértékű (pl. a vallási foglalkozásokon és ebéd előtt és után közösen imádkozunk, ünnepeinkbe beépítjük a vallási tartamú dalokat, verseket).

A gyermekek várható fejlettsége óvodáskor végére:

- felismerik a jó és rossz cselekedeteket, képesek azok megkülönböztetése,
- társas kapcsolataikat a jó cselekvés jellemezze,
- megbocsátásra képesek.

6.2. Játék

*”Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét,
szaporítja tapasztalatait.
Ő azt hiszi, csak játszik.
De mi már tudjuk mire megy a játék.
Arra, hogy a világban otthonosan mozgó,
eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle.”
(Varga Domonkos)*

Az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze a JÁTÉK.

A gyermek mindennapjait alkotó, mással nem helyettesíthető tevékenysége. A gyermek önkéntes tevékenysége, mely elősegíti a kreativitást, szocializációt, a kognitív képességek fejlődését, az átélt élmények, ismeretek újraalkotását.

Előtérbe kell helyeznünk a szabad játék túlsúlyának érvényesülését, mely során lehetősége nyílik a gyermeknek a tapasztalatszerzésre. Életük kellemesebb mozzanatait újra átélhetik, kielégítetlen vágyaik beteljesülhetnek, félelmeik, szorongásaik, sérelmeik oldódhatnak. A feszültségoldás és az ebből fakadó öröm segíti lelki békéjük megteremtését, belső harmóniájuk, nyugalomuk kialakulását. Lehetőséget nyújt a spontán és irányítottan szerzett ismeretek, tapasztalatok rendszerezésére, bővítésére. Fejlődésük során képesek egyre bonyolultabb játékokban való részvételre, a szervezett tanulás elfogadására.

A játékokban társas magatartásokat, anyanyelvüket, szocializációs kapcsolataikat gyakorolják (pl.: együttműködés, alkalmazkodás, problémák közös megoldása stb.).

Jót és jól játszani – ez a gyermek dolga az óvodában.

Játék során fejlődnek pozitív érzelmeik társaik iránt az empátiás készségeik, és önbecsülésük. Óvodapedagógusok a játékokban megismerhetik a gyermekek jellemét, adottságait, ismereteit, érzelmeit, társas kapcsolatait.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt, a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, szükség esetén társ marad, illetve segítőtve, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlétkört, helyet, időt, eszközöket és élményeket biztosítson a különböző játékformák kialakulásához. A játéktevékenységben az óvodapedagógus tudatos van jelen, mely biztosítja az elmélyült élményszerű, gyermeki játék kibontakozását, átélését. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együtt játszással, támogató, ösztönző magatartással, indirekt móddal.

Az óvodánkban a szabadjátékot helyezzük előtérbe. A játéknak óvodánk napirendjében is kiemelt helye, ideje, szerepe van.

Cél: gyermek saját elképzeléseit, vágyait, kreatív ötleteit valósítja meg elősegítve mindezekkel az önállóságának kibontakoztatását, pszichikuma fejlesztését, tanulási lehetőségének kibontakoztatását, mely a szabad játék elsődlegességével valósul meg. A játékból kiinduló, játékokra épülő teljes személyiség fejlesztése.

A játékfajták pozitív hatása a gyermekek személyiségfejlődésében:

Az óvodában a gyermekek játékában megjelennek, sőt keverednek a különböző játékfajták. Ezek különbözőképpen hatnak a gyermeki személyiség alakulására.

A **gyakorlójáték** jellemzően a kis-középső csoportos korosztálynál jelenik meg, de a nagyobbaknál is megfigyelhetjük egy-egy új játék megjelenésénél. Segítségével fejlődik a gyermek érzékelése-észlelése, kreativitása, szocializációs képessége.

A **szimbolikus játék** megelőzi a szerepjáték kialakulását. Már a legkisebb korosztálynál is megjelenhet, e játékfajtában a felnőtt mintát követve. Segítségével fejlődik a gyermekek erkölcsi normái, szocializáció és percepció.

Konstruktív játék általában a nagyobb, önállóbb gyermekek játékában fedezhető fel. Fejleszti: a kreativitást, az alkotás és a percepció formálódását, kombinatorikus képességet és a tervező készséget is.

Szerepjátékot a nagyobb gyermekek önállóan szerveznek, terveznek meg. Képesek egymás közt elosztani a szerepeket, megbeszélni a játék témáját, menetét, esetleg már eszközöket is készítenek ehhez a játékhoz. Általa fejlődik a gyermekek valamint a percepció képessége, szocializációja, erkölcsi tulajdonságai, a döntésképessége.

Az „igazi” **szabályjáték** öt - hét éves korban figyelhető meg a gyermekeknél. Fontos lépés a feladattudat, feladattartás, szabálykövetés, szabálytudat kialakulásában. A gyermekek tudnak alkalmazkodni a megismert szabályokhoz, de közösen kialakított új szabályokat is kialakítanak. Segítségével fejlődik a szocializáció, az erkölcsi tulajdonságok, döntésképesség, percepció.

A **bábjáték** és **dramatizálás** az óvodás gyermekek kedvelt tevékenysége, mely fejleszti a társas kapcsolatok alakulását, elősegíti beszédképességük fejlesztését, esztétikai kompetenciájukat.

Ezeken kívül megjelenik az óvodás gyermekeknél a **barkácsoló játék**, mely a mozgást, a koordinációt, a percepciót fejleszti.

Minden játékfajta hatással van az értelmi képességek, a verbalitás az alkalmazkodó-és együttműködő képesség fejlődésében, miközben a gyermekek megtanulják, hogy felelősek saját maguk és társaik testi és lelki épségéért.

A gyermekek játékképességének alakulása hatással bír a családi életre, az otthoni közös programok a szülőkkel való együtt játszás által.

Feladataink:

- megfelelő feltételek biztosítása (esztétikus környezet-hely, idő, kiegyensúlyozott-nyugodt légkör, ízlésformáló játékok);
- a gyermeki önállóság tiszteletben tartása;
- a szabad játék túlsúlya és védelme;

- egyszerű, gyermekek számára teljesíthető szabályok kialakítása;
- a gyermekek személyiségjegyeinek tudatos megfigyelése, tapasztalataink célirányos felhasználásával személyiségfejlesztés, értelmi képességek alakítása-fejlesztése;
- ötletekkel, élményekkel, játékhelyzetek elősegítése alakítása fejlesztése;
- játék- eszköztárunk folyamatos gazdagítása - bővítése (készen vásárolt, illetve közösen készített kiegészítőkkal): játékeszközök készítése, anyagok gyűjtése stb....;
- óvodapedagógus minta szerepe (pl.: utánozható minta, támogató, ösztönző magatartás) szükség és igény szerinti gyermeki együtt játszás;
- társas szociális magatartási-kapcsolatok alakítása-fejlesztése;
- gyermeki önállóság fejlesztése;
- kreatív személyiségvonások alakítása;
- beszédkészség alakítása, metakommunikációs jelzésrendszer fejlesztése;
- a gyermekek segítése az együtt játszásban, az alkalmazkodásban, a szerepek elosztásában, a konfliktusok megoldásában;
- az óvodáskorban megjelenő játékfajták és azok tartalmának és minőségének gazdagítása az egyéni sajátosságok figyelembevételével (gyakorló-, szerep-, konstruáló-, szabályjáték, barkácsolás, bábozás, dramatizálás, népi játékok).

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- a gyermekek az életkori sajátosságainak megfelelő játékfajtákat játszanak;
- hosszantartóan – kitartóan tevékenykedjenek, melyet örömmel, elmélyülten, gazdag képzelettel, kreatíván tesznek;
- társas kapcsolataikban együttműködőek, a szerepeket képesek egymás között elosztani;
- betartják a játékhoz kapcsolódó szabályokat, elviselik a kudarcot;
- elfogadják – elfogadtatják társaik és saját ötleteit;
- tiszteletben tartják a másik játékát, játéktevékenységét;
- szabálytudatuk fejlett, kialakult erkölcsi tulajdonságokkal rendelkeznek (becsületesség, kitartás, türelem), ezáltal képesek konfliktusaikat megoldani, kezelni;
- képesek játékot kezdeményezni, szerepjátékaikhoz önállóan próbálnak eszközöket készíteni;
- értelmi képességük - gondolkodásuk fejlett, képesek szabályjátékok játszani;
- kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél a fejlődési ütemük az óvodáskor végére közelítsen társaikhoz;
- képesek a tartalmas, kifejező kommunikációra, eszmecserére – párbeszédre;
- metakommunikációs jelzéseikkel képesek alkalmazni a szerepjátékukban.

6.3. Munka

A játék és a munka, az óvodai tevékenységek során gyakran nem is választható szét, és a gyermeki személyiségfejlesztés fontos eszközei

A gyermeki munka az óvodapedagógus tudatos pedagógiai tevékenysége. A munka alapja a kiegyensúlyozott gyermek-felnőtt viszony és kölcsönös jó – szerető együttműködés. A munka tevékenységek sikeréhez nélkülözhetetlenül fontos a folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mért fejlesztő értékelése.

A gyermeki munka fejleszti a gyermekek: kitartását, önállóságát, felelősségérzetet, fegyelmezettséget, életre való felkészítést, valamint az értékteremtő együttműködési képességet. Elősegíti a tanulás alapfeltételeinek fejlesztését alakítását, mint az: önállóság, feladattudat, feladattartás, segítőkészség, felelősségérzet, figyelmesség, önzetlenség, szabálytudat, feladatvállalás, kreativitás stb.

Az örömmel és szívesen végzett aktív munkatevékenység a pozitív közösségi kapcsolatok alakításának eszköze.

Célunk: a munka szeretetére nevelés; és az életre való felkészítés, a gyermeki munka megkedveltetésén keresztül a saját magukért és társaikért – felnőttekért végzett tevékenység során alapozódik meg a gyermekekben az önbecsülés – mások megbecsülésének képessége.

Feladataink:

- önálló munkavégzés lehetőségének megteremtése az életkori sajátosságok és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételével;
- a nyugodt, örömteli, jó hangulatban végezhető tevékenységek feltételeinek biztosítása;
- tudatosítjuk a közösségért végzett munka jelentőségét, fontosságát,
- a munka szeretetére, tiszteletére neveljük őket;
- munkafajták fokozatos bevezetése;
- munkakészségek, szokások csoporton belüli kialakítása;
- a munka állandóságának és folyamatosságának megteremtése;
- a felnőttek részéről minta adása (rendszeresség, következetesség, alaposág);
- a környezet rendjének megőrzése, növény, állat, kert, udvar gondozása,
- környezettudatos viselkedés megalapozása (szelektív hulladékgyűjtés);

- folyamatos, konkrét, reális fejlesztő értékelés, mely motiválja a gyermekeket a további munkavégzésre.

Munkafajták

- 1. Önkiszolgálás:** a gyermekek saját magukkal kapcsolatos tevékenysége, folyamatosan szoktatjuk az önálló önkiszolgáló munkára az egyéni fejlődési ütemnek figyelembevételével.
- 2. Naposság: a naposi funkció** gyakorlása során olyan munkát végeznek, amely nélkülözhetetlen a csoport életében. A naposság feladattudatot feltételez, figyelemösszpontosítást igényel, ezért ezt a munkafajtát középső csoportos kortól, illetve a gyermekek egyéni fejlettségük szerint végzik. A naposok végzik az étkezéssel kapcsolatos teendőket (terítés, asztalok leszedése), az asztalok környékének tisztántartását (söprés). Mind ehhez, életkorhoz méretezett eszközöket biztosítunk.
- 3. Kerti munka:** óvodánk udvarán található fás és füves terület, melyek évszakonkénti gondozásába rendszeresen bevonjuk a gyermekeket. (Fűszerkert gyomlálás, levél gereblyezés, gesztenyegyűjtés.)
- 4. Alkalmoszerű megbízatások:** az óvoda és a csoport életében adódó olyan munkafeladatok, amelyeket a gyermekek alkalmoszerűen végeznek. Ezen munkák egy része időről időre szabályosan ismétlődik, másik részük spontán adódik. Ezeket a munkákat a feladat jellegétől függően a csoport vagy egyes gyermekek végzik, segítenek a szükséges eszközök előkészítésében, kiosztásában, helyre- rakásában.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- önmagáért végzett munkáját önállóan végzi;
- a naposi munkát megfelelő feladattudattal, osztott figyelemmel végzik;
- szívesen és önként vállalnak munkát;
- megbízatásaikat kitartóan, alaposan, felelősséggel végzik;
- tevékenyen részt vesznek környezetük rendjének, tisztaságának megóvásában;
- a munkaeszközöket rendeltetésszerűen, biztonsággal használják;
- a szelektív hulladékgyűjtés igényükké vált;
- vigyáznak, szépítik, rendezik az őket körülvevő környezetüket;
- munka tevékenységeket a közösség érdekében örömmel segítő szándékkal végzik.

6.4. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

*„Amit hallok – elfelejtem,
Amit látok – megismerem,
Amit csinálok megtanulom.”
(ősi bölcsesség)*

Az óvodai tanulás folyamatos, játékba integrált, önkéntes, cselekvéses tapasztalatszerzés.

Az óvodában a tanulás lehet spontán és az óvodapedagógus által a nap során tudatosan - folyamatosan szervezett tevékenység, amelynek célja az óvodás gyermekek személyiségének fejlődése – fejlesztése. Áthatja az egész óvodai életet kihasználva természetes és a mesterséges természeti - környezeti helyzeteket. Az óvodai „tanulás” az óvodapedagógus által kezdeményezett különféle tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

A tanulás fontos alapfeltétele a gyermek kíváncsisága, érdeklődése, megismerési vágya és a tőle el nem választható cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségeinek biztosítása.

A tanulás nagymértékben befolyásolja a gyermekek kognitív képességét, ismeretinek tudásának valamint világképének alakulását. Áltata rendeződik a gyermekek: észlelése, megfigyelőképessége, tartósabb lesz figyelme, gazdagodik fantáziája, fejlődik beszéde és gondolkodása, továbbá képessé válik problémák felismerésére, megoldására.

Lehetséges tanulási formák az óvodában

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása;
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

Célunk: a spontán és szervezett tapasztalatszerzés biztosításával a gyermeki személyiség kibontakoztatása, képességek fejlesztése, tapasztalatok bővítése, rendezése;

a kollektív tanulás során gyermekeink elsajátítják a kommunikációs kooperációs – kooperatív tanulási technikákat és azok alkalmazását.

Feladataink:

- tudatos, tervszerű óvodapedagógusi felkészülés;
- a tevékenységekhez elegendő mennyiségű, minőségű, esztétikus eszköz biztosítása;
- a gyermekek életkorát, egyéni fejlettségét figyelembe véve biztosítunk megfelelő időkeretet, helyet, módszereket a tanulás feltételeit;
- tanulást támogató esztétikus környezet megteremtése;
- tevékenységekben cselekvéses formában valósítjuk meg a gyermeki tanulást, a gyermekek motiváltságának biztosítása, aktivitásuknak folyamatos fenntartása mellett;
- figyelembe kell venni a gyermekek egyéni differenciált fejlődését képességeit;
- egyéni fejlesztéséhez kell igazítani a feladatadást, többféle lehetőséget felkínálásával, egy adott képességtípus gyakoroltatásában, fejlesztésében;
- eltérő szükségletű gyermekek támogatása;
- a tanuláshoz szükséges pszichikus funkciók fejlesztése (érzékelés, észlelés);
- személyre szabott, pozitívumokra épülő, differenciált fejlesztő értékelés előnyben részesítése a gyermekek személyiségének fejlődése érdekében;
- az óvodás gyermekek önértékelési képességének megalapozása, fejlesztése;
- változatos tevékenységek, élményszerzési lehetőségek tervezése, megvalósítása.

A gyermeki fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- érzékelésük, észlelésük differenciálódik;
- megjelennek akarati tulajdonságaik: kitartás, önállóság, céltudatosság;
- kialakul a szándékos figyelmük, rendelkeznek a felidézés, a bevésés képességével
- a cselekvő, szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van;
- önálló megfigyeléseket végeznek, a jelenségeket változásukban is felismerik;
- logikus gondolkodásuk megfelelően fejlett, következtetnek, ítéletet alkotnak;
- felfedezik az összefüggéseket, az ok-okozati viszonyokat;
- képesek az önálló feladatvégzésre, kialakulóban van feladattudatuk, szabálytudatuk;
- társas kapcsolataikra az együttműködés jellemző;
- ellenőrzik saját tevékenységüket, ismerik értékeiket;
- az eszközökre vigyáznak, megfelelően használják azokat;
- élményeiket, tapasztalataikat önállóan, érthetően elmondják;
- beszédük fejlett, képesek a tartalmas, kifejező párbeszédre.

Pedagógus kötelezettségei:

- pedagógiai céljai összhangban állnak az Óvodai nevelés országos alapprogramjával és az óvoda pedagógiai programjának célrendszerével;
- a foglalkoztatási formákat (egyéni, mikroszoportos), tanulásszervezési eljárásokat (differenciált, kooperatív technika, párhuzamos tevékenység) ismeri és a csoport sajátosságainak figyelembevételével alkalmazza;
- a módszerek megválasztását a gyermekek életkori sajátosságaihoz, érdeklődésükhöz, kíváncsiságukhoz alakítja;
- pedagógiai módszerei a sokoldalú személyiségfejlődést támogatják és módszertani kultúrájának kiművelésére törekszik;
- tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival és képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz;
- folyamatosan elemzi, értékeli és fejleszti pedagógiai munkáját;
- a gyermekeket fokozatosan, különösen az utolsó évben az iskolai nevelésre- oktatásra készíti fel;
- az IKT eszközök adta lehetőségeket használja szakmai munkája során;
- nyitott az online megvalósuló szakmai együttműködésekre;
- pozitív bizalmi légkört alakít, ami a visszajelzésekre épül, ahol minden gyermek hibázhat, mindenkinek lehetősége van a javításra, próbálkozásra.

A gyermeki fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- érzékelésük, észlelésük elkülönül, szétválík;
- erősödnek akarati tulajdonságaik mint a: kitartás, önállóság, céltudatosság;
- képesek szándékos figyelemre, rendelkeznek a felidézés, a bevésés képességével;
- a cselekvő, szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van;
- önálló megfigyeléseket végeznek, a jelenségeket változásukban is felismerik;
- logikus gondolkodásuk fejlett, következtetnek, ítéletet alkotnak;
- felfedezik az összefüggéseket, az ok-okozati viszonyokat;
- képesek az önálló feladatvégzésre, kialakulóban van feladattudatuk, szabálytudatuk;
- képesek együttműködésre társaikkal;
- ellenőrzik saját tevékenységüket, ismerik értékeiket;

- a játékokra fejlesztő eszközökre vigyáznak, megfelelően használják azokat;
- élményeiket, tapasztalataikat, érthetően összefüggő mondatokban elmondják;
- beszédük megfelelően fejlett, képesek a tartalmas, érzékletes párbeszédre.

6.4.1. A teremtett világ tevékeny megismerése

*„A Földet nem apáinktól örököltük,
hanem unokáinktól kaptuk kölcsön”
(Környezetvédelmi Konferencia, 1992)*

A teremtett világ, azaz a környezet megismerése iránti vágy a gyermekben születése pillanatától jelen van. A gyermek jellemző jegyei: a rácsodálkozás, a közlési vágy, a nyitottság, az érzelmi-, esztétikai fogékonyság a természeti-környezeti szépségekre.

A tevékenységeken keresztül szereznek ismeretet, tapasztalatot a környezetükről, biztosítva ezzel a felfedezés lehetőségét és örömeit.

Gyermekeink léte, jövője függ attól, hogy milyen szemlélettel, értékrenddel, viszonyulnak a természeti és társadalmi környezetükhöz. Ennek alapozására, alakítására törekszünk. Az ember, és a természet szoros egységként beépül a környezeti nevelés ismeretanyagába.

A népi kismesterségek megismerése, a természetes anyagok megismerése a velük való tevékenykedés pozitív érzelmet ad a gyermeknek.

A folyamatos megfigyelések lehetővé teszik, hogy a gyermekek maguk fedezzék fel környezetüket, természeti jelenségeket, törvényszerűségeket. Amit csak lehet a természetben, élőben figyelünk meg. A séták, kirándulások során a megfelelő szokások, szokásrendszerek, magatartási formák kialakítását nyújtják. Segítségükkel a természetben való kulturált viselkedést tanulják meg és a biztonságos gyalogos közlekedés szabályai is belsővé válnak. Személyiségüket gazdagítva a természetszeretet szükségletként jelenik meg.

Megismerik Keszthely nevezetességeit, városunk természeti- épített szépségeit, a helyi hagyományok és néphagyományokat, szokásokat, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, vallási, családi és tárgyi kultúra értékeit; megtanulják ezek szeretetét, védelmét.

Óvodai hagyományainkat az évszakok köré rendezzük. Ennek a folytonosságnak a lényege: mindennek eljön az ideje, amire minden évben ugyanakkor és ugyanúgy illik készülni. Az újra átélés vágya motivál bennünk, cselekvésre készítet. Az évről-évre visszatérő hagyományok biztonságot, megnyugtató eligazodást jelentenek a gyermekek életében.

A környezet szeretetére neveléssel, pozitív példát mutatva szeretnénk bennük az emberi felelősségérzetet megerősíteni a természeti és társadalmi környezet megóvásával kapcsolatban. A gyermekek az óvodában újra élik mindazt, amit a mindennapokban (családban, óvodában vagy tágabb környezetükben) megtapasztalnak.

A környezettudatos magatartás alakítása, a természet közelségéből adódóan állandóan jelen van óvodánk napi életében, minden tevékenységünkben. Fontosnak tartjuk a saját élményen alapuló, tevékenységközpontú tapasztalat-és ismeretszerzést, ezért közvetlen közletről figyeljük a természet változásait, Keszthely városa adta lehetőségek figyelembevétele mellett. (pl.: Festetics – kastély, Festetics Imre Állatpark, Természetháza, Balatoni Múzeum, Georgikon Majormúzeum, Balaton part, Helikon park stb.).

A környezeti témák kiválasztásánál nagy hangsúlyt fektetünk a vallásos hagyományokra, néphagyományokra, jeles napokra, világnapokra és a környezetvédelemre.

Cél: a tervezett és spontán lehetőségek kihasználása annak érdekében, hogy óvodásainknak legyen alkalmuk tapasztalatszerzésre, problémamegoldásra. A természetet szerető, védő gyermek nevelése. Ismerjék a szülőföld, a hazai táj, a néphagyományok, helyi- és óvodai hagyományok, szokások, az emberi, a vallási, a családi és tárgyi kultúra értékeinek ápolását, szeretetét, védelmét. Állandó értékrendek közvetítése, pozitív érzelmek alakítása, környezettudatos magatartásuk megalapozása, az emberi alkotások tisztelete.

Környezetismeret témakörei

- évszakok megfigyelése, összefüggések, napszakok;
- környezetünk (szűkebb, tágabb) megfigyelése, tapasztalatok gyűjtése;
- népszokások, ünnepek, hagyományok, néphagyományok, jeles napok;
- vallási ünnepek;
- időjárás megfigyelése;
- növények – állatok – élősarok megfigyelése;
- testünk - születés, fejlődés, az élet védelme;
- érzékszervek, érzékelés;
- természetvédelmi ismeretek, természetvédelem;
- emberek, emberfajok, emberi tulajdonságok megismerése;
- család fogalma;
- egészséges életmód alapjai;

- emberek munkája, foglalkozások, kismesterségek;
- épületek, építmények megfigyelése;
- közlekedés szabályai, közlekedési eszközök.

Teremtésvédelem (föld, levegő, víz, élővilág)

A gyermekek pozitív érzelmein keresztül jutnak el természeti – társadalmi környezetük megbecsüléséhez és védelméhez. Tapasztalatot szereznek környezetükre saját cselekedeteik, viselkedésük milyen hatást gyakorol, mely tevékenységekkel járhatnak hozzá a fenntarthatósághoz és tudatosul bennük, hogy a jövő rajtuk is múlik.

Közvetlen környezetünk védelme érdekében őszi és tavaszi nagytakarítást szervezünk az udvaron. A sokoldalú megfigyelések, óvó-védő tevékenységek eredményeként érzelmi alapon jutnak el a belátáshoz, hogy az élőlényeket óvni, védeni kell.

További célunk: **Zöld Óvoda** cím megszerzése; csatlakozás a Teremtés védelemi programokhoz, Madárbarát óvodai programhoz.

Környezetalakítás /környezetesztétika, udvar, kert, terasz/

Az óvodai környezet alakítása, óvása folyamatos tevékenységet jelent. A gyermekek szívesen vesznek részt a csoportszoba rendjének helyreállításában, átrendezésében, az ünnepek díszítéseiben. A csoportszobai élősarokban, aktívan tevékenykednek, az udvaron, kertben segítenek. A kerti munka által az évszakok változásához kötött munkafázisokat is megismerik.

Célunk: a természeti környezet iránt érzékeny, a társadalmi környezethez sokoldalúan alkalmazkodni tudó, a közvetlen környezetét tevékenyen befolyásolni, védeni képes gyermekek nevelése.

Feladataink:

- elegendő alkalom, idő, hely, eszköz biztosítása spontán és szervezett tapasztalat – és ismeretszerzésre;
- a természet iránt érzékeny, pozitív szemléletű felnőtt mintaadása;
- harmonikus, esztétikus környezet kialakítása, gondozása;
- tudatosan törekedni, hogy minél több élményt és tapasztalatot szerezzenek a természeti és társadalmi környezetről;
- környezet- és természetbarát szemléletmód alakítása;
- környezetkultúra, biztonságos életvitel szokásainak alakítása;

- a fenntartható fejlődés érdekében környezettudatos magatartásformálás alapozása, alakítása;
- a fenntarthatóságra nevelés szellemében folyó nevelőmunka segítése;
- olyan lehetőségek teremtése, ahol megismerkedhetnek hazánk jelképeivel, művészeti, természeti nevezetességeivel, lakóhelyünk épületeivel;
- vallási szokásokkal, hagyományokkal;
- a magyar állat- és növényvilág megismertetése;
- kommunikációs készségük fejlesztése, önálló véleményalkotás elősegítése;
- döntési képesség alakítása;
- változatos tevékenységek szervezésével, élmények átélésével, az ünnepeink, a hagyományaink, magyar népszokásaink, jelképeink megismerése.

6.4.2. Környezetünk mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyai

A gyermekek a mindennapokban tevékenységeik során matematikai tapasztalatokat is szereznek. Játék közben összehasonlítanak, analizálnak, szintetizálnak, hozzáadnak, elvesznek, számlálnak. Megismerik a hosszabb-rövidebb, több-kevesebb-ugyanannyi, stb. fogalmának jelentését. A folyamatos tevékenykedtetések, „kísérletezések” alkalmával felismerik a mennyiségi, alaki, téri, nagyságbeli viszonyokat, űrtartalom, kiterjedés világát, vagyis a „matematika” rejtelmeit.

A környező valósággal való ismerkedés során, a gyermekek tapasztalatokat szereznek az őket körülvevő tárgyak, jelenségek formai, mennyiségi, téri viszonyairól. Számptalan lehetőséget biztosítunk a játék és szabadidős tevékenységekben matematikai tartalmak közvetítésére, a megismerő képességek (érezkelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, tapasztalás, megértés, problémalátás, problémamegoldás) fejlesztésére.

Matematikai nevelésünk során a kíváncsiságra és érdeklődésre alapozunk, mellyel elősegítjük, a matematikai szemlélet megalapozását. A tevékenységekkel, tevékenykedtetéssel a gyermekek megszerzett tapasztalatait a meglévő ismereteit gyakoroltatjuk, mélyítjük, bővítjük, hogy biztosan tudjanak eligazodni a matematika világában.

Célunk: a környező világ mennyiségi, formai és kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztaltatása, lehetőség szerint természetes környezetben. A gyermekek észlelésére, érezkelésére és megismerési vágyára építve matematikai érdeklődésének felkeltése, logikus

gondolkodás megalapozása, pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához, ok-okozati összefüggések felismertetése.

Feladataink:

- a környezet megismerése során a megismerő tevékenység rendszerébe szervesen illessze a matematikai tartalmú ismereteket, tapasztalatokat;
- az óvodapedagógus által kezdeményezett matematikai tartalmú tevékenységek a gyermekek igényeire, ötleteire támaszkodjon, építsen aktuális élményeikre;
- a megvalósítás játékosan, játékba építetten, komplex tevékenységi kereteken belül történik;
- a cselekvések során a gyermekek figyelmének irányítása a matematikai tartalmú tulajdonságokra, kapcsolatokra, jelenségekre, törvényszerűségekre;
- segítse elő az alaki, nagyságbeli, mennyiségi és téri viszonyok felismerését;
- matematikai tartalmú felfedezések lehetőségének biztosításával a megszerzett tapasztalatok tudatosítása;
- ok- okozati összefüggések felismertetése, megtapasztaltatása;
- logikus gondolkodás, problémamegoldó képesség alapozása, fejlesztése;
- tevékenykedtetés közben figyelni a csoport igényeire és szükségleteire;
- érdeklődés felkeltése, az aktivitás fokozása és a figyelem tartósságának növelése, a jó teljesítményre serkentés úgy, hogy a gyermekek számára a tevékenység matematikai élményt, mozgalmas, érdekes játékot jelentsen;
- az óvodapedagógus a játék- és szabadidőben is ismerje fel és használja ki a matematikai tartalmú lehetőségeket;
- megfelelő számú ismétlés és gyakorlás biztosításával segítse elő a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni adottságaikhoz igazított matematikai képesség fejlesztését.

Környezetünk mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyainak témakörei:

- halmazok rendezése/egyesítése, becslésszerű összehasonlítása, sorba rendezése, számlálás;
- tájékozódás térben/időben, téri relációk összehasonlítása, irányok megfigyelése;
- geometriai alapok (alak/forma), globális érzékelés;
- mennyiségek becslése, mérése, majd ezek összehasonlítása;
- a cselekvések, tevékenységek során a számfogalom megalapozása;
- kísérletek, mérések, tevékenységek tükörrel.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és környezetükről;
- megnevezik az évszakokat és tudják néhány jellegzetességét;
- meg tudnak nevezni hazai növényeket, állatfajtaikat, táji nevezetességeket;
- ismerik a hónapokat, napokat, napszakokat és az ahhoz kapcsolódó tevékenységeket;
- a természeti és társadalmi környezetet megbecsülő, óvó, tisztelő magatartásformákkal, szokásokkal rendelkeznek;
- ismerik az ünnepeket, katolikus ünnepeket és jelképeiket, hagyományainkat, magyar népszokásainkat;
- gyakorlatban alkalmazzák a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, ismerik a közlekedési eszközöket;
- életkoruknak megfelelő szinten ismerik hazánk jelképeit, művészeti, természeti nevezetességeit, lakóhelyünk épületeit, hídjait;
- felismerik nemzetünk zászlaját, címerét;
- matematikai tartalmú ismereteiket tevékenyen alkalmazzák (geometria, tő-és sorszámnevek);
- képesek ok- okozati összefüggések megértésére;
- aktívan, tevékenyen, logikusan gondolkodva igyekeznek részt venni egy- egy matematikai probléma megoldásában;
- képesek mennyiségek megállapítására, összehasonlítására, becslésére, képesek tulajdonság szerint halmazok csoportosítására, párosítására;
- több, kevesebb, ugyanannyi relációt felismerik, alkalmazzák;
- képesek halmazok számosságának változtatására (hozzáadás, elvevés);
- térbeli és síkbeli tájékozódásuk alakulóban van;
- felismerik és megnevezik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat

6.4.3. Verselés, mesélés

*„Nincs nagyszerűbb dolog annál,
amikor a kisgyerek issza minden egyes szavát a mesélőnek
és képzelete elindul abba a csodás világba,
amit együtt teremtett meg azzal, akinek a meséjét hallgatja.”
/Lázár Ervin/*

A mese alkalmas az óvodás gyermekek szemléletmódjának és világgépének alakítására, azon a nyelven szólítja meg őt, amelyen maga is gondolkodik.

Óvodánkban elsősorban magyar gyermekirodalmi alkotásokkal, népmesékkal, versekkel, mesékkel, mondókákkal ismertetjük meg óvodásainkat, melyek pozitív életszemléletet formálnak, nyelvi fordulatai, népi kifejezései, néprajzi ismereteket közvetítenek.

A magyar népmesékkal a gyermekeknek az pozitív emberi tulajdonságokat segítünk alakítani (pl.: tisztelet, szeretet, kitartás, becsület...).

A mese a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi, esztétikai fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Az irodalmi alkotások dramatizálása, bábozása; mely során fejlődik a gyermekek alkotó-produktív fantáziája elősegíti: metakommunikációt, mimikát, gesztust, jellemformálást, kommunikációt (szókincset, beszédkésztséget)

A bábjátékban, dramatizálásban rejlő mozgás cselekvésre ösztönzi a gyermekeket, elősegítve a nagymozgások és a finommotoros készségek fejlődését. A báb kedvezően motiválja a megismerő tevékenységet, érdeklődést. A gyermek bábjátéka során következtethetünk a gyermekek érzelmi, értelmi világára, vágyaira, indulataira, szorongásaira.

A gyermekek a mesehallgatáson a mese cselekményén keresztül a szorongásaik feldolgozását is átélhetik. Az ismétlések, a dramatikus játékok, a bábozások alkalmakat teremtenek az irodalmi élmények újbóli átélésére, elősegítve általa a gyermeki belső fantáziát.

Az élménynyújtást kötetlen formában szervezzük a nap folyamán bármikor, amikor a tevékenység, lehetővé teszi, a csoportban kialakított szokásoknak megfelelően. (pl.: mesefotel, meseszőnyeg, bőrönd, mesesarok).

Az élményszerzés során kevés eszközt használunk óvodapedagógusi előadás nyújtotta élményre, a gyermeki fantáziára, a beleélés képességére alapozunk.

Pihenés előtt minden nap mesélünk a gyermekeknek. Ilyenkor az anyagkiválasztás szempontja az alváshoz szükséges nyugalom, hangulat, és szorongásoldás megteremtése.

Célunk: a mindennapi irodalmi élmény nyújtásával a gyermekek érzelmi, értelmi, esztétikai, erkölcsi fejlesztése a nyelvi kultúra elősegítése, művészi alkotásokkal a gyermeki személyiség sokoldalú formálása, az olvasóvá nevelés alapjainak lerakása.

Feladataink:

- anyagkiválasztásunk az életkori sajátosságokhoz, a gyermekek igényeihez, érdeklődéséhez, érzélemvilágához igazítása;
- a tervszerűség, tudatosság, fokozatosság elvének szem előtt tartása;
- népi, klasszikus és kortárs irodalmi művek megismertetése;
- biztosságot, szeretetet sugárzó légkör megteremtése;
- mesélés során a beszédmóddal élménynyújtás;
- anyanyelv megszerettetése, beszédkultúra megalapozása;
- mese- versmondás örömszerző élményének megteremtése;
- anyanyelvi játékból fakadó ritmus- és hangzásélmény biztosítása;
- erkölcsi érzelmek formálása, erősítése;
- erkölcsi értékek közvetítése;
- művészeti nevelésszaktikai érzelmek gazdagítása;
- a gyermeki önkifejezés /bábozás, dramatizálás/ alternatív lehetőségeinek biztosítása;
- belső képalkotás fejlesztése;
- a gyermekek kreatív játéktevékenységének gazdagítása;
- humor és móka eszköztárának elősegítése.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- igénylik a rendszeres mesehallgatást, szívesen hallgatnak és idéznek fel meséket, verseket, mondókákat, bátran alkotnak saját mesét, mondókát, verset;
- a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásaik szilárdak;
- ismernek és felismernek népi, klasszikus és kortárs műveket, népmesei, népi kifejezéseket, közmondásokat, szólásokat, szállóigéket;
- szeretik, becsülik, örömmel lapozgatják, nézegetik a könyveket, óvják az eszközöket;
- össze tudják kötni a folytatásos mesék, verses mesék, meseregények szálait (szövegértés);
- szívesen élik újra élményeiket a bábozás, dramatizálás segítségével;
- erkölcsi értékeket felismerik az irodalmi művekben;
- mesehallgatás közben képesek belső képalkotásra és azok képi kifejezésére (ábrázolás, mozgásformák, zene, ritmus);
- szeretik a könyveket, értékként kezelik azokat.

6.4.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

*„Hozzon a gyermeknek mindenki, amit tud:
Játékot, zenét, örömet.
De, hogy mit fogad el, azt bízunk rá.
Csak az a lelki táplálék válik javára, amit maga is kíván.”
(Kodály Zoltán)*

A közös ének-zenei élmények során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A zene segítségével a gyermek érzelmeket élhet át és hozhat létre.

A művészi értékű gyermekdalok, a népi játékok és mondókák, a pedagógus éneke és a hangszeres zenélése felébresztik a gyermek zenei érdeklődését, zenei képességeit, segítségével zenei kreativitásuk alapjait tehetjük le. Óvodánkban az éneklés, zenélés, zenehallgatás a gyermek mindennapi tevékenységének része. Az élményt nyújtó közös éneklés, körjáték, tánc ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a mese. A nap folyamán bármikor adódhat lehetőség énekelni, mondókázni, körjátékozni.

A népi gyermekjátékok elősegítik: a gyermekek értelmi -, beszéd -, szociális képességeinek fejlesztését.. A népi dalos játékokkal, mondókákkal olyan alkalmakat teremtünk, amelyekben a gyermekek önkéntesen, szívesen vesznek részt, így ismerik meg a népi hagyományokat, népdalaink magyar jellegzetességeit.

A művészeti nevelésen belül lehetőség nyílik a gyermek számára más népek zenei kultúrájának megismerésére.

Az ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása alapozza meg és segíti a zenei anyanyelv kialakítását.

Az népi dalos körjátékok és a válogatott kortárs zenei alkotások egyaránt fontosak a gyermek zenei képességeinek – ritmus, éneklés, hallás, mozgás – és zenei kreativitásának alakításában.

Célunk: A zenei anyanyelv kialakulásának megalapozása, az ének, zene segítségével az érzelmi élet gazdagítása, az éneklés megszerettetése, zenei alkotókedv alakítása elsősorban népzenei örökségünk, valamint a klasszikus és kortárs zenei alkotások megismerésén keresztül. Énekelni, játszani, zenét hallgatni tudó és szerető, hagyományápoló gyermeki személyiség megalapozása.

Hagyományunk:

Zene világnapja (október 1.)

Ranolder János Római Katolikus Általános Iskola és Óvoda Kiskastély Óvodája

8360 Keszthely,
Lovassy Sándor utca 2.

OM: 200434

tel: 83/555-850

e-mail: kiskastelyovoda@gmail.com

Feladataink:

- szeretetteljes zenei és érzelmi légkör megteremtése;
- zenei anyanyelv alakítása, fejlesztése;
- magyar népi zenei kultúra értékeinek közvetítése;
- ének – zene – ritmus - mozgás egységének megalapozása;
- zenei képességek (egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) gyermekhez mért egyéni – közösségi fejlesztése;
- módszertani szabadságával élve teremtsen lehetőséget a kötött, illetve kötetlenszervezeti formában történő zenei tevékenységre, megvalósításra;
- a gyermek egyéni képességeire alapozva fejleszti hallásukat, éneklési készségüket, ritmusérzéküket, mozgásukat, hangszerhasználatukat (felzárkóztatás, tehetséggondozás).
- ölbeli játékok, népi gyermekdalok, népdalok, kortárs és klasszikus művészeti alkotások gyűjtése óvodapedagógusi éneke zenehallgatás céljából;
- néptánc alapelemeinek megismertetése;
- esztétikus mozgáskultúra alakítása;
- zenei alkotókészség fejlesztése;
- zenei eszközök és hangszerek megismertetése, használata;
- természetes és újrahasznosított anyagból hangszerek készítése;
- kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében figyelmet az emberi beszéd és énekhangok fokozott differenciálására kell fordítani.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére:

- a gyermekek szívesen és örömmel, vesznek részt az ének-zenei tevékenységekben és önállóan is képesek azok kezdeményezésére;
- képesek kört alakítani, menetirányt betartják és tudnak természetes tempóban járni, segítséggel tempót tartani;
- az egyenletes lüktetést cselekvéssel képesek kifejezni;
- képesek a mondókák, dalok ütemét, tempóját megtartani járásnál is;
- ismerik és képesek megkülönböztetni, alkalmazni a zenei fogalompárokat (magas-mély, lassú-gyors, halk-hangos);
- az ismert dalokat dúdolják, felismerik kezdőmotívumokról;
- szívesen vállalkoznak egyéni/önálló éneklésre;
- örömmel használják az óvodai ritmushangszereket, és ismerik azok nevét;

- kitalálnak egyszerű dallamokat és képesek azt mozgással kíséni;
- örömmel hallgatják a szép zenét, az óvodapedagógus énekét, hangszeres játékát.
- képesek mozgásra-, mozgásasszociációra kifejezve ezzel a zene hangulatát.
- képesek egyszerűbb néptánc mozgásformákra.
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél a fejlesztés várható eredményei saját fejlődési ütemük figyelembevételével érvényesülnek az óvodáskor végére.

6.4.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

*„Szeretném – s nem vagyok egyedül ezzel az óhajommal –,
ha a gombnyomkodás, távvezérlés korában is
lennének gyerekek és vidám felnőttek, akik
örvendezve vennék tudomásul,
milyen nagy kincs van a kezükben, ...”
(Csókos Varga Györgyi)*

A vizuális nevelés a vizuális kultúra része átadásának megalapozója.

A vizuális tevékenységek az óvodai nevelésünk szerves részei, melyben megvalósul, fejlődik a gyermekek aktív, alkotó fantáziája, mozgásos képessége.

A gyermeki személyiség fejlesztését elősegíti: a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, képalakítás, építés, a műalkotások, a népművészeti elemek, nemzeti szimbólumok valamint a gyermeket körülvevő, esztétikus tárgyi környezet.

A gyermeki alkotások a gyermek belső fantáziaképének, kreativitásának gazdagítását segíti elő.

A gyermeki alkotásokat „kincs”-nek tekintjük és bemutatjuk a folyosókon megtalálható faliújságokon. A tevékenységek segítségével fejlődik a gyermekek képi gondolkodásuk, képi-plasztikai kifejezőképessége, térbeli tájékozódó képessége, esztétikai érzékenységük, kreativitásuk, problémamegoldó képességük, gazdagodik élmény- és fantáziaviláguk, erősödik önbizalmuk. Fontos számunkra, hogy a gyermekek ábrázolása a szabadjáték során, spontán cselekvéssel valósuljon meg.

A tehetséges gyermekek számára lehetőséget biztosítunk tehetségük kibontakoztatására, ösztönözzük, bátorítjuk, fejlesztjük képességüket.

A természet színeire, formáira való rácsodálkoztatással, hazánk értékeinek, szépségeinek megmutatásával, művészi rajzok, festmények, szobrok, épületek nézegetésével a szép iránti nyitottságot, fogékonyságot és értékelő képességet alakítjuk.

Fontosnak tartjuk a természet szépségeinek a megfigyelését, művészeti alkotások- népi-, nemzeti hagyományainak megismertetését, melyek a gyermekek érzelmeit pozitívan épülnek be ízlésvilágukba.

Az anyagok, termékek gyűjtésével azok felhasználásával ismeretet szerezhetnek arról, hogy a természeti környezet alkotásra készítő anyagokat kínál. Mindezek elősegítik a gyermekek természet felé fordulását, természetvédelmet, környezettudatos magatartást a fenntartható fejlődés elősegítését.

A jeles napokhoz kapcsolódó jelképeket, eszközöket az életkori sajátosságokat figyelembe véve, a gyermekekkel közösen készítjük (pl.: Szent Márton lúdjai, lámpások, legendája; Szent Erzsébet legendája, rózsái; adventi koszorú; mézeskalács; Luca búza vetése; kiske báb; kokárda, huszárcsákó, zászló stb.).

Ábrázolási tevékenységeink során számos lehetőség nyílik a népi kismesterségek megismerésére, a technikáinak gyakorlására. Gyermekeink megismerkedhetnek a szövés alapelemeivel (sodrás, fonás, szövés, pókfonás), az agyagozás, a nemezelés technikáival, lehetőséget biztosítunk gyöngyfűzés, gyertyakészítés technikájának megismertetésére, valamint népi és újrahasznosított játékok készítésére.

Célunk: a sokszínű élmények, eszközök, lehetőségek biztosításával a tevékenységek kibontakoztatása, alkotóképesség- kreativitás fejlődésének elősegítése, esztétikai igény formálása, az önállóság, önkifejezés örömeinek megtapasztalása.

Feladataink:

- alkotó tevékenység komplex beillesztése a napi-, heti- nevelésbe;
- egész nap folyamán szerető, nyugodt légkör jó minőségű esztétikus eszközök biztosítása;
- a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka technikai alapelemeivel és eljárásaival való megismertetés;
- művészetek iránt való fogékonyság (szobrászat, festészet, építészet), szép iránti nyitottság és érzelmek gazdag élmények biztosítása (séták, múzeumlátogatások szervezése);
- népi kultúra közvetítése, népi kismesterségek megismertetése;
- gyermeki fantáziavilág gazdagítása és annak képi kifejezésére ösztönzés;
- a gyermekek önbizalmának, önkifejezésének erősítése meglévő képességeinek kibontakoztatása;
- kreativitás, alkotó gondolkodás- cselekvés elősegítése, a gyermeki belső biztosítása;

- együtt munkálkodással, egymás munkájának megbecsülése, a közös alkotás örömeinek megéreztetése;
- részletekre való figyelésre ösztönzés (pl.: megkezdett munkák befejezésére ösztönzés);
- képi- kifejezőképesség fejlesztése, alkotóképesség elősegítése;
- környezettudatos magatartás alapozása, alakításához lehetőségek és eszközök felkínálása (pl.: természet kincsei, újrahasznosítható anyagok felhasználása).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- örömmel végeznek alkotó tevékenységet szabadjáték során, kötetlen tevékenységben;
- kezűgyességük életkoruknak megfelelő;
- munkatempójuk életkoruknak megfelelő;
- munkájukat alkotó képzelet jellemzi;
- élményeiket vizuálisan is képesek kifejezni;
- emberábrázolásukban megjelennek a részletek, a legegyszerűbb mozgások jelzése;
- formaábrázolásuk változatos;
- nyitottak a természeti szépségeire, érdekességeire képesek az esztétikai élmények befogadására;
- a színeket felismeri, megnevezi, azonosítja, megkülönbözteti;
- életkoruknak megfelelően barkácsolnak természetes és újrahasznosított anyagokból;
- önállóan alkalmazzák az ismert népi és egyéb vizuális technikákat;
- nyitottak a számukra új technikák iránt.

6.4.6. Mozgás

*„A szépség törvényei szerint megformált mozdulat
nemcsak külső hatásában harmonikus,
hanem belső harmóniát is teremt,
visszahat művelőjére,
a testben és lélekben finomít, kultúrál.”
(P. Berczik Sára)*

A mozgás a gyermekek számára elengedhetetlen cselekvés, hatással van egész életükre a testi és lelki fejlődésükre egyaránt.

A megfelelő mozgásformák kedvező hatással vannak a gyermekek pszichikus fejlődésére: az érzékelésükre, észlelésükre, a megértésükre, a képzeletükre, az emlékezetükre, a gondolkodásukra. Leghatékonyabb tanulási forma a mozgás, mely segíti az agyi központokat az érzékletek

feldolgozásában, kiegészíteni lehet, de pótolni nem. Az idegrendszer a mozgáskoordináció szervezője. A mozgás és az idegrendszer fejlődése szoros kapcsolatban áll egymással, idegsejtek között szilárd kapcsolatokat, szinapszisokat építve ki, ezzel segítve a tanulást. A mozgásfejlődés maga után vonja a gondolkodás, beszéd, figyelem, téri tájékozódás képességeinek fejlődését.

A mozgás óvodás korban magába foglalja a nagymozgásokat és a finommotoros manipulációt.

Óvodás gyermekeknél az idegrendszer fejlesztését segítik elő a következő mozgások:

- a kúszás különböző feladatai, mászás előre, hátra, oldalra, keresztezett kézzel, stb.
- szökdelés változatos eszközökkel előre, hátra, oldalra,
- egyensúlyozó gyakorlatok billenő talpon különböző testhelyzetekben, gurulás talajon, lejtőn, pörgés, bukfenc előre, hátra, trambulínon ugrálás, füles labdán való szökdelés, hintázás, gördeszkán gördülés, vontatás.

Fontos, hogy engedjük a gyermekeinket eleget mozogni, általa a gyermekeink ügyesednek, egyensúlyérzékelésük fejlődik, mozgásuk összerendezetté válik. Saját testük helyzetét a térben különbözőképpen érzékelik, észlelik, téri tájékozódásuk alakul, és értelmi képességeik fejlődnek. A mozgás kedvezően befolyásolja az értelmi és szociális képességek alakulását, hozzájárulva a gyermeki személyiség alakulásához.

Az óvodai nevelésben nagy hangsúlyt kapnak a játékos mozgások. Melyek lehetnek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán és szervezett formában egyaránt.

A mozgásfejlesztés tartalmát a népi sportjáték mozgás formáival bővíthetjük, melyeknek igazi terepe az udvar (pl.: lépegető, ugróiskola karikadobáló...).

A mozgás kiemelten fontos az értelmi képességek fejlesztésében. Nagy szerepe van minden olyan mozgásos tevékenységnek, melyet a gyermekek a mindennapokban végeznek. Összerendezett, harmonikus mozgás szükséges, kellő figyelemkoncentráció, fegyelem, hogy a gyermek képes legyen a komplex cselekvéssor összekapcsolására.

Az óvodáskor a mozgás szempontjából szenzitív és kritikus életszakasz. Ekkor történik a mozgás és érzékelés „finom” összehangolása.

Ha ebben a szenzitív szakaszban a gyermek nem kapja meg a megfelelő mozgási lehetőségeket, motoros képességei visszamaradnak, és következményei az iskolai tanulásban okoznak problémát.

Óvodánkban kiemelt szerepe van a játékos mozgások során is, mert szükség esetén együttműködünk, segítjük, ösztönözzük a gyermeket.

Óvodánkban a mozgáskreativitás kiemelt, a gyermek mozgásos ötletei által is sikerélményhez juthat a különböző mozgásos tevékenységekben. Az eltérő mozgásfejlettség, a készség, képesség

különböző szintje a differenciált bánásmód alkalmazását teszi szükségessé az óvodapedagógusoktól.

Nagy hangsúlyt fektetünk az egyensúlyérzék és a ritmusérzék fejlesztésére, mint minden összerendezett mozgás alapjára.

A mozgás kedvezően befolyásolja a gyermek anyagcseréjét, fokozza a teljesítő képességét. Segíti az új mozgásformák kialakulását, begyakorlását, a mozgásszervek fejlődését. Alakítja a mozgásszokásokat, és a játéktudat szintjét. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének - a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás - fejlődésére.

Óvodánk mozgásfejlesztő eszközök tekintetében jól felszerelt.

Az eszközkészletet és helyi adottságokat is figyelembe véve tervezzük a mozgásanyagot

Az irányított mozgásos tevékenységeket (mindennapos mozgás, nagymozgásos tevékenység) minden csoportban szervezeten tartjuk, tavasztól őszi lehetőség szerint a szabadban.

Célunk: a testmozgás megszerettetése, a szabadban való tartózkodás igényének felkeltése, a rendszeres testedzés alakítása, az egészséges életvitel megalapozása. Továbbá a testileg, lelkileg egészséges gyermekek nevelése, mozgáskultúra fejlesztése.

Feladataink:

- a gyermekek optimális fejlődését elősegítő differenciált folyamatok tervezése és megvalósítása;
- megfelelő helyet, időt biztosítani a fokozatosság mellett;
- a gyermekcsoport életkori adottságait, egyéni szükségleteit, sajátosságait figyelembe kell venni;
- mozgásigény kielégítése, természetes mozgáskedv megőrzése;
- a szervezet edzése, a rendszeres kondicionális képességek (testi erő, állóképesség), az időjáráshoz való alkalmazkodás és teherbíró képesség fejlesztése;
- személyiségük, mozgáskultúrájuk, mozgáskészségük (harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy - és kismozgások) kialakítása, fejlesztése.

A mozgáslehetőség területei:

Szabad, spontán mozgás: a gyermek állandó belső késztetést érez a mozgásra, örömmel és természetes módon gyakorolja azt. Maga választja meg játékát, társait. A szabadidőben zajló szervezett mozgásos játékokban a gyermek önként vesz részt, mely során fejlődik egész személyisége, testi, pszichikai és szociális képességei.

Irányított szervezett mozgásos tevékenység: szervezett, tervezett, óvodapedagógus által vezetett, módszertanilag kidolgozott formában heti 1 alkalommal, az egyéni szükségletekhez és életkori sajátosságokhoz igazodó időtartamú célzott mozgásfejlesztés. Tartalmát a természetes mozgások: járások, futások, ugrások, dobások, csúszások, kúszások, mászások, függések, egyensúlyozások, mozgásos játékok (futó, fogó és versenyjátékok) gimnasztikai elemek alkotják. Fontosnak tartjuk a speciális tartásjavító mezítlábas talptornák szervezését, az egyénre szabott prevenciós és korrekciós fejlesztéseket.

Mindennapos mozgás: minden nap, általában délelőtt, játékos formában történő mozgásfejlesztés. Célja a test felfrissítése, a gyermekek mozgásigényének kielégítése. Fontos, hogy mindig legyen kellő mennyiségű mozgásos játék és a heti nagymozgásos tevékenység anyagához igazodjon, figyelembe véve a gyermekek egyéni fejlettségi szintjét, fizikai, érzelmi állapotukat.

Feladataink:

- a gyermeki szervezet sokoldalú, arányos fejlesztése (motoros képességek fejlesztése, vázizomzat erősítése, helyes testtartás kialakítása, stb.);
- képességek fejlesztése (fizikai, pszichikai, szociális);
- mindennapos testmozgással, a gyermekek egészséges fejlődésének elősegítése mozgásigényének kielégítése, fejlesztése;
- aktív és passzív pihenési lehetőségek biztosítása;
- gyermeki szervezet ellenálló képességének erősítése levegő, napfény, víz, edző hatásainak segítségével;
- élményszerző séták, kirándulások szervezése (évszak, időjárás függvényében).
- sokoldalú mozgás tapasztalatok szervezése;
- a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásának kialakítása.
- a gyermek egészségi állapotának figyelembevétele;

- a gyermekek egyéni és életkori sajátosságainak, terhelhetőségének, fejlődési ütemének figyelembevétele;
- a fokozatosság elvének érvényesülése, a nagymozgásokból kiindulva halad a finommotorikus mozgások felé.
- testmozgásokkal a pozitív énkép, az önkontroll, érzelmek szabályozása, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése
- akarat erő, gyorsaság, ügyesség, állóképesség, bátorság, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés fejlesztése, megerősítése.
- a balesetek megelőzése elsődleges és legfontosabb feladat;
- higiéniai feltételek biztosítása;
- változatos szervezési feladatokkal, eszközökkel és a gyermekek szabad, önálló mozgásának biztosításával a gyermekek mindennapos mozgásörömeinek átélése.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- igényné válik a rendszeres testmozgás, melyet örömmel végzik;
- mozgásuk összerendezett, harmonikus megfelelő ritmusú, alapmozgásokat ismerik;
- kialakult testsémával rendelkeznek;
- képesek a térben tájékozódni, ismerik az irányokat;
- egyensúlyérzékük koruknak megfelelően fejlett;
- a mozgásminták utánzása folyamatos, pontos;
- ismerik, és biztosan használják a mozgásfejlesztő eszközöket;
- képesek társaikra figyelni és a szabályokat betartani;
- megértik az egyszerűbb vezényszavakat;
- rendelkeznek az iskolába lépéshez szükséges testi képességekkel.

7. Az óvoda kapcsolatai

Óvodai nevelőmunkánkban a gyermekek személyiségfejlődését folyamatnak tekintjük, melyben az óvodába lépést megelőző és az azt követő időszak egyaránt fontos szerepet tölt be. Az óvoda feladatából fakadóan a családok mellett együttműködik és szakmai kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociálisintézmények) az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartásformái, módszerei a feladathoz és szükségletekhez igazítottak. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott, elfogadó és kezdeményező.

Cél: A partnerekkel való, tiszteleten alapuló, folyamatos, korrekt együttműködés.

Feladat: A partnerkapcsolatok tudatos, tervszerű működtetése.

Sikerkritérium:

- A tervezettnél megfelelően működik a tiszteleten alapuló együttműködés.
- A partnerek elégedettek (elégedettségi mutatók).

7.1. Az óvoda kapcsolatrendszer

7.1.1. Az óvoda és a család együttműködése

A személyiség fejlődésének támogatásához törekszünk a szülők, nevelésben közreműködők nevelési szokásait, elvárásait megismerni és az együttműködés érdekében egyeztetni nevelési céljainkat, feladatainkat.

Cél: A kölcsönös bizalomra és tiszteletre épülő partneri viszony kialakítása, erősítése, a személyiségi és szülői jogok tiszteletben tartása mellett. A gyermekek óvodás éve alatt különböző szintű kapcsolattartási, tájékoztató formák működtetése, melyeken keresztül a szülők betekintést nyerhetnek, tapasztalatot szerezhhetnek és meggyőződhetnek az óvodakörnyezeti jellemzőiről, pedagógiai tevékenységéről, a gyermekcsoportok életéről és gyermekeik fejlődéséről.

Feladat:

- tiszteletben tartjuk, hogy a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége;
- nevelési célunk, a gyermekek sokoldalú harmonikus fejlődésének biztosítása;
- nevelési célokat és feladatainkat a családi nevelés kiegészítéseként tervezzük meg;
- a családi szocializáció esetleges kedvezőtlen hatásainak enyhítése, – nem átvállalva a családi nevelés feladatait;
- a szülő találjon megbízható támaszt gyermeke nevelésével kapcsolatban az óvodapedagógus személyében;
- a családokkal meg kell ismertetnünk nevelési célkitűzéseinket;
- mintaadás a helyes nevelési elvek és módszerek bemutatásával;
- feladat a család és óvoda értékrendjének összehangolása;
- óvoda minden dolgozója előítéletektől mentesen gondolkodjon és viselkedjen;
- a családdal kapcsolatos információkat bizalmasan és diszkréten kezeljük;
- az együttműködés alapja: az óvodapedagógus gyermekszeretete, szakmai felkészültsége (pedagógiai/pszichológiai), felelősségtudata;
- a kommunikációt a kölcsönösség és konstruktivitás jellemezze;
- az óvodapedagógus alkalmazhatja a különböző online csatornákat, minden esetben szem előtt tartva a szóbeli kommunikáció elsődlegességét.

Az együttműködés formái és lehetőségei:

- Nyílt napok, közös programok, ünnepek.
- Befogadás lehetőségének biztosítása, felkínálása.
- Egyéni beszélgetések, fogadóórák, családlátogatás.
- Szülői értekezletek/Szülői Szervezet.
- Információs faliújságok/Óvodai honlap közérdekű információk.

Befogadás

A gyermekek megismertetése az új környezettel, a nevelőkkel, az egyéni sajátosságokat figyelembe véve, a családból, bölcsődéből vagy más intézményből érkező gyermekek beilleszkedését segítve.

Egyéni beszélgetések

- Ismerkedő nyílt nap (beiratkozás előtt).
- A nevelési évet megelőző tagóvoda által szervezett ismerkedési lehetőségeken (ajánlott augusztus utolsó hetében való ismerkedés az óvodával).
- Személyes találkozó a beiratkozás alkalmával.
- A napi kapcsolattartás rövid információcsere az óvodapedagógus és a szülő között a gyermekekkel történt lényeges eseményekről.

Szülői értekezletek

A szülői értekezleteken az óvodát, a csoportot, a gyermekeket, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat beszéljük meg. Évi 2 alkalommal a tagóvodában kidolgozott eljárásrend alapján tájékoztatást adunk a gyermekcsoport fejlesztésével kapcsolatos céljainkról, illetve azok megvalósulásáról.

Fogadóórák

- Gyermekek fejlődésével kapcsolatos információk cseréje, amelyek az óvodapedagógusok által meghatározott időpontban kezdeményezett szóbeli tájékoztató, a gyermekek egyéni fejlődési ütemének eredményeiről kapnak információt a szülők.

A gyermekek egyéni fejlődéséről való tájékoztatás dokumentuma:

Egyéni fejlődést nyomon követő dokumentáció, fejlesztési terv: tartalmazza a megfigyeléseket a gyermek fejlődéséről (diagnosztika), a gyermek fejlődését szolgáló, megállapításokat, intézkedéseket, eredményeket. (A dokumentumot a csoport óvodapedagógusai egymással kooperálva, konszenzusoson alapuló ténymegállapításokra építve töltik ki.)

A nyílt napok

A szülők számára lehetőség biztosítása arra, hogy betekintsenek a napi életbe, élményeik alapján képet kaphatnak gyermekük közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, teljesítőképességéről.

Közös programok

Lehetőséget teremtenek a család és az óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére, nevelési elveik közelítésére. Információs faliújság, óvodai honlap, egyéb információs csatornák. Az információs faliújságokat, valamint az óvodai honlapot, egyéb információs csatornákat (email, internetes zárt csoportok, elektronikus faliújság) az adatvédelem előírásainak megfelelően (szülői hozzájáruló nyilatkozat) működtetjük, az óvoda életével kapcsolatos tájékoztatások céljából.

Szülői Szervezet

A Szülői Szervezetek a csoportok szintjén szerveződnek, maguk közül képviselőket választanak. A szülői közösség a választott tagjai által képviseli a szülők jogait, érdekeit, véleményét a jogszabályokban meghatározott módon és esetekben. Elnökük a szülői képviseletet biztosítja Ranolder Kiskastély Óvoda szintjén. Szülői szervezet hiányában a szülők saját személyben önállóan, vagy általuk megbízott vagy felkért képviselők láthatják el, érvényesíthetik a köznevelési törvény által biztosított jogokat. A szülők többsége által megbízott képviselők jogosultak eljárni valamennyi szülő képviseletében, illetve az intézmény egészét érintő ügyekben.

A család és az óvoda együttműködését eredményes tekintjük, ha:

- a család és az óvoda együttműködő partnerként támogatja a gyermek fejlődését, közel azonos értékrendet képviselnek;
- a szülők és az óvoda együttműködése konstruktív;
- a családok aktívan részt vesznek az óvoda közösségformáló rendezvényein, valamint az óvodapedagógusok által kezdeményezett fórumokon (pl. szülői értekezlet, fogadó óra)

7.2. Kapcsolat a társintézményekkel

A kapcsolattartás formái: esetmegbeszélés, szóbeli, írásbeli konzultáció, értekezleteken való részvétel, online csatornák működtetése.

7.2.1. Az óvoda és a bölcsőde kapcsolata

Cél: A bölcsődéből az óvodába való átmenet könnyítése, valamint, hogy az óvodai nevelést amár elért eredmények szintjéről folytathassuk.

Feladat:

- egymás nevelő- munkájának megismerése;
- kölcsönös nyitottságra törekvés;
- a bölcsőde-óvoda átmenet zökkenőmentessé tétele, érzelmi biztonság megteremtése.

Az óvoda és az iskola kapcsolata

Cél: A gyermekek zavartalan iskolai beilleszkedésének elősegítése, az átmeneti nehézségek csökkentése, az iskolai életre való alkalmasság elérését támogató munkával.

Feladat:

- a szülők folyamatos tájékoztatása az iskolai programokról, az iskolaválasztás segítése;
- az iskolaválasztást követően a gyermeki életutak után követése (az iskolakezdés első évében) pedagógiai munkánk eredményességének mérése.

A kapcsolattartás formái:

- ismerkedés az iskolai élettel, látogatás a leendő elsősökkel;
- egymás rendezvényein, ünnepein alkalomszerű részvétel;
- egyéb látogatások, tapasztalatcserék, ahol a pedagógusok egyeztetik álláspontjaikat, véleményt cserélhetnek pedagógiai és nevelési kérdésekben;
- tájékozódni a tagóvoda közelében elhelyezkedő iskolák pedagógiai programjáról, nevelési alapelveiről;
- lehetővé tesszük az iskolák számára a bemutatkozást a szülőknek készített szóróanyag közzétételével, online anyagok megosztásával.

Kapcsolat a közművelődési intézményekkel

Rendszeresen tájékoztatást kapunk az intézmények (könyvtár, művelődési ház, múzeum) rendezvényeiről, kulturális programjairól – sajátos lehetőségeit tudatosan használjuk fel a nevelőmunkánkban. A kínálatból választásunk alapja a nevelési feladatok sokoldalú megoldásának elősegítése.

Az együttműködés tartalma:

- a könyvtár és a könyvek iránti érdeklődés felkeltése érdekében könyvtárlátogatás szervezése;
- a közeli művelődési házak óvodás programjain való részvétel szervezése;
- a családok tájékoztatásának segítése a nekik szóló programokról, előadásokról;
- alkalmanként színház és múzeumlátogatás szervezése megfelelő előkészítéssel;
- a gyermekek színházélményhez juttatása szervezett igényes előadókkal, az óvoda adottságait (helyi, infrastrukturális) figyelembe véve.

7.2.2. Fenntartóval való kapcsolat

Az óvodavezető és a fenntartó között hatékony, sikeres kapcsolat alakult ki, ami nagyban segíti az óvoda működését. A fenntartó szívügyének tekinti az óvodai nevelést, elismeri az itt folyó nevelőmunkát a dolgozók lelkiismeretes elkötelezettségét. Személyes képviselőik révén napi jelenlétükkel, kegyelmi háttérrel támogatják óvodai nevelésünket.

Területei:

- az intézmény működtetése, működési feltételek biztosítása;
- intézményi dokumentumok átdolgozása, jóváhagyása;
- tervek, beszámolók elfogadása, jóváhagyása;
- intézményfejlesztési koncepció kidolgozása;
- pályázati tevékenység;
- részvétel közös programokon.

7.2.3. Egyházközséggel

Az egyház életének szerves része óvodánk is, ezért óvodánk közössége is részt vesz a Kis Szent Teréz Karmelita Egyházközség életében. Az együttműködésre a következő alkalmak adódnak: az óvoda ünnepei, a liturgikus év ünnepei, templomi énekkarban való részvétel.

7.2.4. Más óvodákkal

A környékünkben működő óvodákkal és az óvodavezetőivel jó kapcsolatot igyekszünk kialakítani. Tájékoztatjuk egymást nagyobb rendezvényeinkről. Tartjuk a kapcsolatot más egyházi óvodákkal is, amelyeket a jövőben még szorosabbá kívánunk tenni.

7.2.5. Más szervezetekkel

- A védőnővel megállapodást kötöttünk. Ennek értelmében rendszeresen látogatják óvodánkat. A vizsgálatok eredményeiről az ő írásos véleményük alapján az óvodapedagógusok tájékoztatják a szülőket.
- A dolgozók alkalmasságát az üzemorvos évenként vizsgálja.
- Az ÁNTSZ ellenőrzi a higiéniai követelmények betartását, az elvégzett vizsgálatok eredményét jegyzőkönyvbe rögzíti.
- A Katolikus Pedagógiai Intézettel óvodánk szeretne rendszeres kapcsolatot tartani. Szeretnénk szervezett továbbképzésein részt venni.
- Kapcsolat a Család- és Gyermekjóléti Központtal. Az óvodapedagógusok jelzési kötelezettségüket és a gyermekvédelmi megbízott bevonásával teljesítik. A gyermek és a család érdekében ágazatközi együttműködésben alakítjuk ki a megfelelő intézkedések tervét, nyomon követjük a tervek megvalósulását.

7.2.6. További partnereink, akik segítik az Óvodát céljai elérésében

- Oktatási Hivatal
- Zalaegerszegi Pedagógiai Oktatási Központ (POK)
- Katolikus Pedagógiai Intézet
- Az óvodavezető igyekszik mikrokörnyezetében felkutatni, megkeresni mindazokat a lehetőségeket, amelyek segíthetik az óvoda zavartalan, folyamatos működését.

8. Gyermek egyéni képességeinek mérése

*„A gyermek olyan, mint a pillangó a szélben:
egyesek magasabbra szállnak, mint mások,
de mindegyikük legjobb tudása szerint repül.
Miért hasonlítanánk hát össze őket?
Mindegyik más.
Mindegyik különleges.
Mindegyik gyönyörű!”
(ismeretlen szerző)*

A gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát. Tartalmazza a megfigyeléseket, méréseket, a mérési eredményen alapuló egyéni fejlesztési terveket, indokolt illetve szülői igény esetén a családlátogatás tapasztalatait, anamnézist, a szülőkkel való kapcsolattartást, tájékoztatás tartalmi elemeit.

A szülők részére az óvodapedagógusok félévente írásos dokumentumot készítenek, ami tartalmazza a megismert fejlettségi szintet, a fejlesztés irányát, az elért eredményeket, és a további fejlesztés területeit, formáját. A szülők a dokumentum megismerését aláírásukkal igazolják.

Az óvoda az óvodapedagógusok az óvodás gyermekek az óvodába lépéstől az iskolába lépésig folyamatosan nyomon követi és folyamatosan tájékoztatja a szülőket.

Törvényi háttere: 20/2012. EMMI rendelet 63.§ (1), (4), 93.§ (4)

8.1. A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció

A dokumentum részei:

- Anamnézis lap (szülő tölti)

A gyermek óvodába lépésről annak tapasztalatairól feljegyzést készítünk, melynek címe:

- Befogadás tapasztalatai

(Ennek módszertani háttere: megfigyelés, beszélgetés, gyermekmunkák elemzése)

- Egyéni fejlődési napló

Megfigyelési területei:

1. Értelmi képességek: kognitív szféra, érzékszervi szféra, játék
2. Verbális kompetenciák: beszédfejlődés, hallásértés

3. Mozgásos kompetenciák: nagymozgások, finommotoros képességek

4. Szociális képességek, szociális érés

- feladatlapok
- gyermekmunkák, rajzok
- családrajzok

Az egyéni fejlődésnél figyelembe vesszük, hogy minden gyermek „**Más**”. Ezért egyéni fejlődésük ütemét önmagához képest értékeljük.

Ennek módszertani háttere: folyamatos megfigyelés az óvodai élet mindennapjai-, tevékenykedései-, játéktevékenységei során, valamint a gyermek munkáinak (rajzok, feladatlapok) elemzése.

A **gyermek személyi anyaga**, mely tartalmazza:

- szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye;
- logopédus, fejlesztő pedagógus szakvéleménye;
- pszichológus feljegyzései;
- egyéb szakmai szolgáltató, egészségügyi, gyermekvédelmi szolgálat iratai vagy másolata
- logopédus, fejlesztő pedagógus, pszichológus, gyógypedagógus éves terve és egyéni fejlesztési tervei;
- nevelési tanácsadó véleménye.

9. Kiemelt figyelmet, kiemelt bánásmódot igénylő gyermekek integrált nevelése

*Jézus ezt is mondta:
„Úgy van az Isten országa,
mint amikor az ember magot vet a földbe,
azután alszik és felkel,
éjjel és nappal: a mag sarjad és nő,
az ember pedig nem tudja, hogyan.
Magától terem a föld, először zöld sarjat,
azután kalászt, azután érett magot a kalászban.
Amikor pedig a termés engedi,
azonnal nekiereszti a sarlót,
mert elérkezett az aratás ideje.”
(Márk evangélium 4:26-29)*

Cél: A keresztény ember hitvallásához tartozik, hogy az embert az Isten teremtette. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket is teljes értékű embernek tekintjük, gyermeki jogait tiszteljük. Biztosítjuk a megfelelő, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezetet, melyben a gyermekek önmagukhoz képest képesek legyenek készségeiknek – képességeiknek a legmagasabb szintjét elérni.

9.1. 8.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

Differenciálás, inklúzió, integráció

A differenciálás

A differenciált fejlesztés azt jelenti, hogy minden gyermek a maga módján, a maga ütemében, a maga képességei szerint fejlődik, bontakoznak ki képességei. A gyermeki személyiség kibontakoztatásánál kiemelten kezeljük a gyermeki érés folyamatát.

Inklúzió

Nevelésünkben az inklúzió a gyermekek szerető befogadását jelenti, elvként gondoljuk, hogy „minden gyerek más” és ez a szemlélet programunk minden elemében érvényesül.

Integráció

Az integráció az inkluzív pedagógiai gyakorlatunk azon része, amely a többségtől eltérő gyermekek elfogadását a többséggel történő együttnevelését jelenti. Inkluzív pedagógiánkban célunk a gyermekek adottságainak - képességeinek – készségeinek – jártasságuknak lehető legmagasabb fokra való eljuttatásának elősegítése.

Sajátos nevelési igényű gyermek (Nkt.4.§ 25.)

„sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján,”

- mozgásszervi fejlődési zavarral küzdő ép intellektusú gyermek
- érzékszervi fejlődési zavarral küzdő ép intellektusú gyermek
- beszéd fogyatékossgal küzdő ép intellektusú gyermek
- enyhe fokú értelmi fogyatékos gyermek

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek (Nkt.4.§ 3.)

„beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az

- életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít,
- társas kapcsolati problémákkal,
- tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd,
- közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített
- vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,”

A óvodánk alapító okiratában foglalt, a fenntartó által meghatározott fogyatékossg típusának megfelelő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, fejlesztését tudja fogadni.

Feladataink:

- a gyermek adottságának - képességének - készségének - terhelhetőségének, fogyatékossgának mértékének figyelembe vétele;
- egyéni differenciált nevelés (egyéni fejlesztési terv);
- nyitottság, türelem, elfogadó – szerető óvodai légkör;
- szoros partneri viszony a szülőkkel, a fejlesztő- gyógypedagógusokkal.

A kiemelten tehetséges gyermek nevelése

2011. évi CXCV. tv. a nemzeti köznevelésről (4.§ 14.)

„*Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.*”

A tehetséges gyermekek felismerése az óvodapedagógusok megfigyelése alapján történik. A kiemelkedő képességű gyermekek egyéni fejlődési eredményeiről folyamatosan beszámolunk a

gyermekek szüleinek. Ha a gyermeknél a kiemelkedő képességei mellett egyéb képességekben lemaradás mutatkozik, igyekszünk azokat differenciáltan fejleszteni.

Kivételes képességek fajtái az óvodás korosztálynál:

- intellektuális tehetség (különböző tudományterületek: matematika, nyelv);
- művészeti tehetség (képzőművészeti, zenei);
- pszichomotoros tehetség (sport, tánc, kézügyességet igénylő terület);
- szociális tehetség (vezető, szervező, irányító).

Tehetség megjelenési formái:

- fokozott kritikai érzék, elégedetlenség, megszállottság, valamely területen elmaradás, szociális éretlenség;
- tehetséges gyermek teljesítménye nem egyenletes, gyakran nem vesznek részt a közös óvodai tevékenységekben (a játékban sem);
- gondozásban, egészségvédelemben kiemelt figyelmet igényelnek;
- társakkal való kommunikációjuk, kapcsolatteremtésük gyakran nehezített.

Feladataink:

- nyugodt, szerető, elfogadó légkör biztosítása;
- differenciált feladatok, tevékenységek: „a tehetség csíráinak gondozása”;
- pozitív megerősítés: biztatás, ösztönzés;
- szülők figyelmének felhívása, tehetséggondozó intézményekbe irányítása;
- iskolaválasztás elősegítése.

Óvodánkban a nevelési időn túl a következő területeken tervezzük tehetséggondozást:

- néptánc,
- mozgás

9.2. Hátrányos halmozottan hátrányos gyermek

Cél: a hátrányos helyzetű, szociálisan vagy mentálisan rászoruló gyermekek fejlődésének támogatása.

Óvodapedagógusi munkánk során a gyerekek mindenekfelett álló érdekét tartjuk szem előtt.

A gyermekek jogairól szóló, és a gyermekvédelmi törvényt alapul véve óvodánkban olyan pedagógiai tevékenységet folytatunk, amely kizárja, hogy akármelyik óvodás gyermekünk bárminemű oknál fogva hátrányos, vagy megkülönböztetett helyzetbe kerüljön.

Feladat:

- az óvodapedagógus kiemelt figyelmet fordít azokra a gyermekekre, akiknek fejlődését negatív környezeti hatások, társadalmi – kulturális hátrányok akadályozzák;
- a szülővel való együttműködés a hátrányok csökkentésére a veszélyeztetettség enyhítésére törekszik;
- kiegyensúlyozott, szerető, óvodai légkört biztosítása;
- egyéni bánásmóddal a gyermek beilleszkedésének elősegítése;
- szükség esetén külső szakmai segítséget vesz igénybevétele;
- szükség esetén a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetése.

9.3. Gyermekvédelmi feladatok

Az óvoda alapvető feladata, hogy biztosítsa minden gyermek számára az érzelmi biztonságot, a személyi és tárgyi feltételrendszert. Minden gyermeknél segítse elő az optimális fejlődési folyamatot. Óvodapedagógusi munkánk során nagy hangsúlyt fektetünk az együttműködésre más intézményekkel/szervezetekkel a problémákkal küzdő családok megsegítése érdekében. Az óvodai gyermekvédelem elsődleges és legfontosabb feladata a prevenció, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése.

Cél: a gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítése, a gyermekek védelme, a gyermeki és emberi jogok érvényesítése. Az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára hátránykompenzációval az esélyegyenlőség biztosítása. A gyermekek védelme, azonnali beavatkozás, intézkedés a gyermekek testi-lelki egészségében való sérüléstapasztalásakor, a gyermeki jogok érvényre juttatása.

Feladat:

Egyes – alább felsorolt – gyermekvédelmi feladatok elvégzése az intézmény vezetője és minden óvodapedagógusnak feladata, mint saját csoportja első számú gyermekvédelmi felelősének:

- az intézmény vezetője mellett minden óvodapedagógus saját csoportja elsőszámú gyermekvédelmi felelőse;
- a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok naprakész ismerete;
- saját gyermekcsoportban a veszélyeztettség felismerése, az okok feltárása, nyilvántartásba vétel és jelzési kötelezettség teljesítése;
- a veszélyeztetési okok figyelemmel kísérése;
- az óvodapedagógus segítő közreműködése (javaslatok);
- az óvoda vezetőjének tájékoztatása a gyermeket veszélyeztető körülményekről;
- az óvoda ellensúlyozza a gyermek kiszolgáltatottságát a saját eszközeivel;
- az óvodapedagógus erősítse kapcsolatát a családokkal az eredményes gyermeknevelés lehetőségeinek megismertetésével;
- segítse a családban adódó problémás helyzetek megoldását, tapintatos, toleráns, elfogadó nevelői magatartással, szem előtt tartva a szülői felelősség és kötelezettség elsődlegességét;
- a gyermekek mindenek-feletti érdekét képviselje;
- a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, illetve a veszélyeztetett gyermekek érdekében jelzőrendszert működtet;
- a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében szükség esetén részt vesz;
- a gyermekek egyéni fejlődését, figyelemmel kíséri és dokumentálja;
- figyelemmel kíséri a mulasztásokat, a kötelező óvodába járás és a hiányzások igazolásának Házirend alapján történő működtetésével;
- a szülőket az esetleges krízishelyzetek miatti magatartásbeli, viselkedésbeli változásokról tájékoztatja;
- probléma felmerüléskor jelezést tesz azt az óvoda gyermekvédelmi megbízottjának;
- a nevelőmunka során biztosítja az egyéni bánásmódot, a differenciált fejlesztést;
- a szülőket a segítő szolgáltatásokról tájékoztatja.

- életvezetési szemléletváltáshoz pedagógiai eszközökkel, különböző rendezvények szervezésével, (védőnő, fejlesztő pedagógus meghívásával), szakkönyvek, online módon elérhető, a témával kapcsolatos cikkek ajánlásokat tesz a szülők felé.

A veszélyeztetettség okai lehetnek:

- nevelési hiányosságok, elhanyagoló nevelés;
- antiszociális környezet;
- rossz lakásviszonyok, anyagi helyzet;
- egészségügyi helyzet;
- megromlott családi kapcsolatok;
- családban a devianciák halmozott előfordulása.

Következmény lehet a gyermek egészséges személyiségfejlődésének sérülése, deviáns magatartásformák kialakulása.

A veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében a gyermekvédelemben dolgozó személyek, szervek, intézmények és hatóságok kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

Jelzési kötelezettség résztvevői: - óvodapedagógus - gyermekvédelmi felelős - intézményvezető – társ/felsőbb szervek.

Vezetői feladat:

- óvodai szinten összefogja és irányítja a gyermekvédelmi munkát;
- az étkezési kedvezmények vonatkozásában tájékoztatja a szülőket és a kedvezményeket érvényesíti a jogszabályi előírásoknak megfelelően;
- gyermekvédelmi ügyekben segíti a csoportban dolgozó óvodapedagógusokat, valamint a gyermekvédelmi felelőst;
- kapcsolatot tart a gyermekvédelemmel foglalkozó intézményekkel;
- a gyermek veszélyeztetettség esetén mérlegelés nélkül intézkedik;
- hatósági eljárást kezdeményez a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, vagy egyéb más súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- gyermekvédelmi munkaterv készítése;
- adminisztrációt, nyilvántartást, statisztikát vezet;
- a szülők/kollégák tájékoztatása az új törvényekről, gyermekek jogairól;
- a hátrányos helyzettel kapcsolatos problémák feltárása;
- belső nyilvántartásba elkészítése;
- tanácsadás szülőknek, óvodapedagógusoknak a felmerülő problémák megoldásához;
- továbbképzéseken esetmegbeszéléseken részt vesz;
- kapcsolatot tart a Család-és Gyermekjóléti Szolgálattal;
- beszámoló készít.

Óvodapedagógus feladatai:

- minden év elején felméri és figyelemmel kíséri a csoportjában járó gyermekek családi és szociális helyzetét;
- szükség szerint jelez az óvoda vezetőjének és a gyermekvédelmi felelősnek;
- szükség szerint családlátogatást végez;
- veszélyeztetett vagy hátrányos helyzetű gyermekeknél differenciált bánásmódot alkalmaz.

Minden alkalmazottat titoktartási kötelezettség terhel a gyermekkel, családdal kapcsolatosan. Ez minden olyan tényre, adatra, információra vonatkozik, amelyekről hivatásának ellátása során szerez tudomást.

10. Esélyegyenlőségi program

Cél: Az intézményen belül a szegregáció mentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljeskörű érvényesülése, valamennyi szolgáltatásához egyenlő hozzáférés biztosítása, hangsúlyt helyezve az esélyteremtésre, a hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak kompenzálására.

Alapelveink:

- a gyermekek elsődleges tevékenysége a játék, a játékos tevékenykedés, melytől az értékes időt elvenni helytelen;
- a gyermekeknek az optimális mentális, testi és értelmi fejlődéshez nyugalomra, ismert és szeretett nevelőkre, állandó és kiszámítható napirendre van szüksége;

- a 3-7 éves korosztály nevelésére két fél alkalmas: az elsődleges a család, melynek hatásai a legmeghatározóbbak a gyermek fejlődésében, a másik fél az óvoda, az óvodapedagógusok, akik tanulmányokkal sajátították el az óvodáskori nevelés pedagógiáját, pszichológiáját, módszertanát;
- a gyermeknek is szüksége van pihenésre, feltöltődésre a családjában, a családjával, hiszen a családdal töltött élményekben gazdag idő semmivel sem pótolható;
- az óvodánkban dolgozó óvodapedagógusok a legmesszebb menőig képesek a hozzánk járó gyermekek számára biztosítani a koruknak és a szükségleteiknek megfelelő, változatos, élmény dús játékos tevékenységeket.

11. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség.

A testileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- a **testileg** egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz;
- megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás;
- teste arányosan fejlett, és teherbíró;
- mozgása összerendezettebb, harmonikusabb;
- finommozgásra képes;
- mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- a **lelkileg** egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre;
- a tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulásra;
- érzékelése, észlelése tovább differenciálódik;
- képes a téri tájékozottságra, észlelésre;
- kialakult a testséma ismerete;

- képes önkéntelen emlékezetre bevésésre és felidézésre;
- megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama;
- a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés;
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem;
- fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele;
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek, készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes az együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttekkel és gyermektársaival egyaránt.

A szociálisan egészségesen fejlődő gyermeknél:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni;
- késleltetni tudja szükségletei kielégítését;
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg;
- kitartása, munkatempója, önállósága, önfegyelme kialakul.

Az óvodai nevelési folyamat célja és feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél;
- értelmezi a metakommunikáció jeleit;
- gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában kifejezi;
- életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja gondolatait megfogalmazni;
- minden szófajt használ, különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat;
- képes meghallgatni és megérti mások beszédét;

- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről;
- tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását;
- felismeri a napszakokat;
- ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait;
- ismeri szűkebb lakóhelyét;
- a környezetében élő növényeket, állatokat ismeri, gondozásuk és védelmük szabályait alkalmazza;
- felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit;
- ismeri a viselkedés - udvariasság alapvető szabályait;
- kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek;
- elemi mennyiségi ismeretei vannak.

12. Érvényességi nyilatkozat

A helyi óvodai nevelési program érvényességi ideje: **2024.**

A Ranolder Kiskastély Óvoda pedagógiai programja a fenntartó jóváhagyásával lép életbe.

A pedagógiai program értékelése alapján a kollektívának lehetősége van annak módosítására (öt évente legalább).

Amennyiben az óvodapedagógusok összetétele több mint 50%-ban megváltozik, ajánlatos a programot újra megvitatni és elfogadtatni.

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehetnek:

- az óvoda vezetője
- a nevelőtestület bármely tagja
- szakmai munkaközösség

Jogszabályi változások esetén szükséges a program módosítása.

A program nyilvánosságra hozatalának módjai:

- elérhető óvodánk honlapján
- épületben mindenki számára hozzáférhető helyen
- első szülői értekezleten rövid tájékoztatást kapnak a szülők a nevelési programról

Záró rendelkezések

A Ranolder Kiskastély Pedagógiai Programjának elfogadása és jóváhagyása.

A Diákönkormányzat az intézmény Pedagógiai Program módosítását véleményezte és elfogadásra javasolja.

.....
DÖK segítő tanár

Keszthely, 2024. május

A Szülői Munkaközösség az intézményi Pedagógiai Program módosítását véleményezte és elfogadásra javasolja.

.....
SZM elnök

Keszthely, 2024, május

Az iskola nevelőtestülete az intézményi Pedagógiai Programot egyhangú szavazással elfogadta.

Keszthely, 2024. május

.....
igazgató

A fenntartó az intézmény pedagógiai programját jóváhagyta.

Keszthely, 2024. május

.....
fenntartó

Felhasznált irodalom

- A gyermekek jogairól szóló nemzetközi egyezmény
- A Magyar Népzene Tára
- Augustinus A.: Vallomások. Gondolat Bp. 1982.
- Az egyházi Törvénykönyv. Szt. István Társulat 1985.
- Az óvodai ábrázolás és kézimunka módszertana Tk. 1974.
- Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet
- Az Óvodai Nevelés Országos alapprogramja 1996.
- Az óvodai nevelés programja 1989.
- Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet
- Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Kormány Rendelet módosításáról szóló 137/2018. (VII. 25.) kormányrendelet.
- Bartók Béla: Válogatott zenei írásai. Magyar Kórus 1984.
- Bence Bernadett: Történetek a szerepjáték fejlődéséről. Óvodai Nevelés 1987.5. sz.
- Bettelheim B.: A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek. Gondolat 1985.
- Fabricius-Kovács Ferenc: Kommunikáció és anyanyelvi nevelés. OPI.1980.
- Falvai Károly: Ritmikus mozgás énekes játékok 1994.
- Faust Dezsőné: Néphagyományörző óvodai program, Gödöllő, 1997.
- Forrai Katalin: Ének az óvodában. EditioMusica 1993.
- Gerő Zsuzsa: A gyermekrajzok esztétikuma. Akad, 1974.
- Grastyán Endre: A játék neurobiológiája (kézirat)
- Haag dr. Herbert: Bibliai Lexikon. Az apostoli Szentszék könyvkiadója 1989.
- Irányelvek a Katolikus óvodák számára Bp. KPSZTI 1998.
- Kodály Zoltán: Zene az óvodában
- Kontra György Dr.: A fejlődő gyermek
- Labanc Györgyi: Óvodások környezeti Nevelése Bp. 1998.
- Mérei-Binét: Gyermeklélektan. Gondolat 1970.
- Mészáros Vincéné, Dr.: Bábjáték az óvodában 1975. OPI
- Nagy Jenőné: Óvodai Programkészítés, de hogyan? Bp. OKI
- Nyíri Tamás: Az ember társadalmi léte Bp.1984.

- Óvodavezetők Kézikönyve, Okker Okt. Iroda 1996.
- Propp, V. J.: A mese morfológiája. Gondolat 1975.
- Ranwez Pierre: A kisgyermek vallási nevelése. Bp. 1967.
- Rubinstein: Az általános pszichológia alapjai. Akad 1979.
- Szarkáné Horváth Valéria: Az óvodai ének-zene foglalkozások módszertana Nemzeti Tankönyvkiadó 1995.
- Tanquerey A.: A tökéletes élet. Paris Roma 1932. (Nihil obstat 1932.)
- Terts István: A nyelvész szóra bírja a nyelvet Magvető
- Újszövetségi Szentírás Szt. István Társulat Bp. 1996.
- Zilahi Józsefné: Óvodai nevelés játékkal, mesével. Sopron 1996.
- http://publicatio.uni-sopron.hu/2415/1/Segito_pedagogia_aspektusai-2022-Somogyi.pdf
- <http://www.zengoovoda.hu/amozgasszerepe.pdf>
- Saját gyűjtött anyagok